Է. ՏԱՐԻ 1842 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 27 ՄԵՀԵԿԱՆ 4382 — Հ. Տ. 5 ՄԱՐՏ 1890 — Ն. Տ. 17 ՄԱՐՏ 1890 — ՀԻՃՐ. 25 ՐԵՃԷՊ 1307 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան [illegible]	160
» » [illegible]	80
» » [illegible]	40
Գաւառաց [illegible]	200
» » [illegible]	110
Օտար երկիրներ տարեկան ֆրանք	56
» [illegible]	28

[illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՌ ՆԱՄԱԿԱԳԻՐՍ

Լրագրոյս նամակ ղրկողներէն կը խնդրենք որ ըստ կարելւոյն համառօտ և ամփոփ գրեն, իրենց պատմած դէպքերուն վրայ ճշգրիտ տեղեկութիւններ միայն հաղորդեն, առանց չափազանցութեան և առանց երկար խորհրդածութեանց, խմբագրութեանս և հասարակութեան թողլով խորհրդածելու հոգն, և մանաւանդ զգուշանան սովորական դէպքերու մանրապատում նկարագրութիւններէ։

Այս առթիւ մեր թղթակցաց կը յիշեցնենք ազգային և տեղական առօրեայ եղելութիւններէ զատ իրենց գաւառաց առեւտրական ու արհեստական դէպքերուն և ընդհանրապէս տնտեսական ու ընկերական պայմաններուն վրայ գրելու աւագ կարեւորութիւնն։ Այս կարգի խնամեալ աշխատասիրութիւններ և ճշգրիտ ծանօթութիւններ սիրով կ՚ընդունինք ու կը հրատարակենք միշտ։

Կուսակցական վիճաբանութիւններ և անձնական յարձակումներ պարունակող նամակք սկզբամբ չեն ընդունուիր։

Մեզ նամակ կամ յօդուած ղրկողներէն կը խնդրենք նաեւ որ թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրելու — և մանաւանդ մաքուր գրելու — բարեհաճութիւնն ունենան։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 ՄԱՐՏ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Պ. Թիռառի նախարարութիւնն ինկաւ։ Նախարարապետն ինք եղական ձիրքերու տէր քաղաքագէտ մը չէր։ ժամագործութենէ յառաջ եկած գործնական մարդ մ՚էր, որ իւր ուղղամտութեամբ և գործունէութեամբ դիրք մը բռնեց օրուան քաղաքական մարդոց կարգին մէջ, շնորհիւ հանրապետական կառավարութեան, որ շուտ շուտ կը մաշեցնէ քաղաքական անձնաւորութիւններն, և միշտ նոր մարդեր ունենալու պէտք մը կը ցուցնէ։

Իւր պաշտօնակիցք օժտեալ էին այն ձիրքերով որք կը պակսէին Պ. Թիռառի։ Պ. Քոնսթան ներքին գործոց, Պ. Թէվրնէ դատական գործոց, Պ. Ռուվիէ ելմտական գործոց և Պ. Սփիւլլէր արտաքին գործոց վարչութեան մէջ անժխտելի կարողութիւն ցոյց տուին, և պատճառ եղան նախարարութեան վայելած ժողովրդականութեան։

Պուլանժէութեան վրայ տարուած յաղթանակն և Արուեստահանդէսի յաջողութիւնը կեանք տուին Պ. Թիռառի վարչութեան, որ իւր կազմութեան օրէն դատապարտեալ կը կարծուէր։ Բայց այս յաջողութեանց մէջ նոյն ինքն Պ. Թիռառ մեծ բաժին մը չունէր։ Ճշմարիտ նախարարապետը Պ. Քոնսթան էր, քանի որ նա վարեց հանրապետական մարտն ընդդէմ Պուլանժէութեան։ Զգալով վարչութեան մօտալուտ խորտակումը, Պ. Քոնսթան կանխաւ հրաժարելու զգուշութիւնն ունեցաւ։ Շատ հաւանական է որ Պ. Քոնսթան օր մը նախարարապետ լինի, և երկար և յաջող իշխանութիւն մը վարէ։

Վերջին օրերս, Խորհրդարանին մէջ, Պ. Սփիւլլէր արտաքին գործոց առթիւ, գաղթային խորհրդական Պ. Էթիէն Տահոմէի գաղթային խնդրոյն առթիւ, նորընտիր ներքին գործոց նախարար Պ. Պուռժուա ներքին քաղաքականութեան մասին նշանակելի յաջողութիւններ ունեցան, մինչ Պ. Թիռառ Ծերակոյտի հանդարտագոյն մթնոլորտին մէջ՝ կարճ պայքարէ մը ետքը՝ զոհ գնաց մաքսային խնդրոյն, Թուրքիոյ և Ֆրանսայի առեւտրական դաշնագրոյ խնդրոյն առթիւ։

Մաքսերը բարձրացնելու ընդհանուր փափաք մը կայ Ֆրանսայի մէջ։ Ամէն արհեստք, երկրագործք թէ գործարանատէրք, իրենց արտադրած նիւթոց վրայ մաքսերու բարձրացում կը պահանջեն, որպէս զի երկրին մէջ իրենց ապրանքը միայն քշուին։ Թուրքիոյ[illegible] չամիչով լաւ գինի կը շինուի, բայց Ֆրանսացի այգեպանք չեն հանդուրժեր այս վիճակին, որ իրենց խաղողէն պատրաստուած գինիներու արժէքը կը կոտրէ, և հետեւապէս պահանջեցին որ Նախարարութիւնը Թուրքիոյ հետ այնպիսի պայմանագիր մը կնքէ որ նաեւ չամիչին վրայ մաքսերու բարձրացում հնար լինի, իսկ Պ. Թիռառի առաջարկը մինչեւ 1892 մաքսային դրութիւնն աւելի նպաստաւոր եղող պայմանաց մէջ պահելու կը միտէր, յօգուտ ընդհանուր Ֆրանսայի վաճառականութեան։

Ինչպէս երեւցաւ հեռագրէն, այս խնդրոյ վրայ ստուար մեծամասնութիւն մը չգոյացաւ նախարարապետին դէմ, և եթէ Պ. Թիռառի վարչային վարկն արդէն կոտրած չլինէր Խորհրդարանին առջեւ, քուէարկութեան նժարն իւր կողմ կրնար հակեցնել փոքր տարբերութեամբ քուէից։

Կ՚ըսուի թէ Պ. տը Ֆրէսինէ պիտի յաջորդէ Պ. Թիռառի։ Պ. տը Ֆրէսինէ արմատական է, բայց շատ ճարպիկ մարդ է, և չափաւորներուն հետ ալ կրնայ վարուիլ։ Պ. տը Ֆրէսինէի անուանումը կը ցուցնէ թէ հանրապետական վարչութիւնը թէ՛ չափաւոր կամ պահպանողական և թէ արմատական տարերաց վրայ պիտի կռթնի պայմանաւ, ինչպէս անցեալ տարւոյ ընտրութիւններէն յառաջ։

Վերջին ժամանակներս չափաւոր հանրապետականք շատ վշտացած էին Արմատականներուն, դորս պատճառ կը համարէին ուրեք ուրեք հանրապետական գաղափարին տկարանալուն, և ընդհանուր երկրին մէջ աւելի եւս չզօրանալուն, երբ ընտրութեանց արդիւնքը ցոյց տուաւ թէ երկիրը չափաւոր քաղաքականութիւն մը կը պահանջէ, Պառեհականք չափաւոր տարրին վրայ միայն կռթնելով երկիրը կառավարել ուզեցին։ Այսպէս էր Պ. Թիռառի նախարարութիւնն, և կ՚ենթադրուէր թէ անոր յաջորդող վարչութիւնն ալ սոյն չափաւոր տարրերէ պիտի կազմուէր։

Բայց Արմատականք, թէեւ թուով աւելի տկար արդի Երեսփոխանութեան քան նախորդին մէջ, զանազան խնդրոց մէջ զգալ տուին որ չափաւորք իրենց աջակցութիւնը չեն կրնար անտեսել, Պ. Թիռառ իսկ Արմատականներուն հետ հաշտուելու համար պարտաւորեցաւ անոնց մէջէն առնուլ Պ. Քոնսթանի յաջորդը։

Արմատականաց և Պառեհականաց գաշնակցութեամբ կառավարութիւն անկողն մէջ յաջող արդիւնք չտուաւ, յաճախակի նախարարական փոփոխութիւններ պատճառելով, և կ՚երեւի թէ արդի Երեսփոխանութեան օրով ալ նոյն տխուր փորձառութեն չպիտի ազատի Ֆրանսա։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Գաղթային գործականներու մեծ դատաստանն ի Վատովիչէ, Կալլիշիա, վերջ գտաւ։ Վաթսուն երկու ամբաստանեալներէն երեսուն երկուքն յանցաւոր վճռեցան, և զանազան պայմաժամերով բանտարկութեան դատապարտեցան։ Կը յիշուի թէ կարգ մը անիրաւ մարդիկ, ոստիկաններու և այլ կառավարական պաշտօնեաներու հետ դաշնակցութեամբ, կը խաբէին Կալլիշիոյ լեհ գիւղացիներն, որոնք կուրօրէն գումարներ կը վճարէին՝ Ամերիկայի մէջ գիւղերը հաստատուելու պատիր յուսով։ Դատաստանը շատ մը նրկատմամբ հետաքրքրաշարժ էր, նախ որ գաղթային գործականներուն անհաւատալի խաբէութիւններն յերեւան կը հանէր, նաեւ Կալլիշիոյ գիւղացիներուն ո՛չ նուազ անհաւատալի դիւրահաւատութիւնն և տխմարութիւնը կը ցուցնէր, և որ յաւէտ այն է՝ կարգ մը պաշտօնէից ազօրէն ընթացքը կը յայտնէր, որք երկրին այն հեռաւոր անկիւններն ուզածնին ըրեր են։

Դատաստանին ստուգած ընդարձակութիւնն Աւստրիոյ եղեռնական դատավարութեան տարեգրութեանց մէջ անօրինակ էր։ Ոչ նուազ քան 345 հարցումներ առաջարկուեցան երդուելոց, որք երեք օր առանձնացեալ խորհրդակցեցան իրենց տալիք վճռոյն վրայ։ Այս երեք աւուրց մէջէն վճռականացին դատարանին մէջ։ Դատաստանը չորս ամիս տեւեց։ Դատաստանը դեռ կը շարունակուէր երբ օր մը նախագահ դատաւորն հայկերէթ մը տուաւ որուն հրաւիրեց երդուեալ քաղաքացիներէն ոմանս, և ըսաւ թէ հրահանգ ընդունած է Վիեննա երթալու, կայսեր անձամբ տեղեկութիւն տալու համար դատին վրայ և երդուելոց պաշտօնավարութեան եղանակին վրայ։ Ասոր կրնայ հասկցուիլ թէ ո՛րչափ մեծ կարեւորութիւն կը տրուէր դատին։

—Անցեալ տարի Աւստրիո-Հունգարիոյ մաքսային հասոյթը եղան 27 միլիոն 376,977 ֆիօրին ոսկեդրամ, 14 միլիոն 763,976 ֆիօրին արծաթ դրամ եւ 207,192 ֆիօրին թղթադրամ։ 1888ին մաքսային հասոյթք էին 20 միլիոն 909,068 ֆիօրին ոսկեդրամ, 21 միլիոն 67,796 ֆիօրին արծաթ դրամ և 210 հազար 868 ֆիօրին թղթադրամ։

ԱՆՏՐԱՇԻԻ ԿԵԱՆՔԷՆ ԾԻԾԱՂ ՄԸ

Վիեննայի մէջ հետաքրքրաշարժ անէգտոտ մը կը պատմուի Անտրաշի կոմսին և իւր քարտուղար Պ. Տօչիի վրայ։ Կոմսին և իւր քարտուղար բաց կառքով մը կ՚անցնէին Թէրէզալէի փողոցներէն։ Լեհացի հրեայք ոմանք սովորականէն աւելի հետաքրքրութեամբ կը դիտէին զանոնք։ Քարտուղարն ըսաւ կոմսին․ «Ձեր Վսեմութիւն կ՚ենթադրէ անշուշտ թէ այս հրեայք նախարարապետին վրայ կը սքանչանան» բայց ո՛չ․ անոնք ի՛մ վրայ կը սքանչանան, կը ճանչնին զիս, գիտեն որ խեղճ հրեայ մ՚էի, և Անտրաշի կոմսին քով իւր կառքին մէջ նստիլս տեսնելով աւելի կը հետաքրքրուին քան Թէրէզալէի մեծափառ ազնուականին (Անտրաշի) թագաւոր-կայսեր խորհրդոյ սենեկին մէջ բազմած տեսնելով»։

Անտրաշի ծիծաղեցաւ իւր քարտուղարին այս խօսքին, և կ՚ըսուի որ առաւ թէ ինքն եւս աշխարհի մէջ առաջին դիրքէ մը դէպի վեր բարձրացած է։ Նոյն երեկոյին ճաշի միջոցին Անտրաշի հարցուց բազմականաց թէ ի՞նչ թէ իւր քարտուղարը աւելի անակնկալ յաջողութիւն վայելած է աշխարհի մէջ։ Անտրաշի, իւր անցեալը պատմելով, յիշեցուց թէ ինչպէս աքսորեալ կը երգէր և նոյն ինքն կը կախուէր[illegible] մէջ ինկած։ Քարտուղարն եւս պատմեց հրէական աղքատ ընտանիքէ մը իւր սերումն, և յետոյ ծայր խեղճութիւնն ուսանողութեան միջոցին, և յիշեց թէ իւր գրական առաջին վարձատրութիւնն ընդունած էր խոհարարի մը սիրահարական նամակը գրելով։ Բազմականաց ամէնքն, ըստ որս Անտրաշիի ընտանիքը, քարտուղարին կողմը բռնեցին, վկայելով թէ կոմսէն աւելի քարտուղարն անակնկալ յաջողութիւն գտած է կենաց ասպարէզին մէջ։ Անտրաշի վճռական պատասխան մը տուաւ։ «Անհնար ալ կը մտնենք սակայն թէ ես ի կախաղա՛ն հանուած եմ ժամանակաւ»։

Եւ իրօք, կը յիշուի թէ Անտրաշի, երբեմն մահուան դատապարտեալ, կախաղանի դատապարտուած էր, և երկրէն փախած լինելով, իւր պատկերն ի կախաղան հանեց դահիճը։ Կախաղանի համար պատրաստուած մարդ մը կախաղանի հրամանը տուող Վեհապետին նախարարապե՛տը լինի, ամենէն անակնկալ յաջողութիւնն ա՛յս չէ՞ մի թէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԷՃԵՐ Ի ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Ազգային նախանձնդրութիւնք նոր վէճ մը յարուցին ի Փէշթա։ Պարահանդէսի մը առթիւ, զինուորական նուագածուաց խումբ մը ծրնդապէս իւր աջակցութիւնն ընծայած էր, քանի որ հանդէսին նպատակն աղքատաց օգնել էր։ Պարերն յառաջ կը տարուէին, երբ կարգ մը երիտասարդք, ազգասիրութեամբ և գինւով գլխնին տաքցած, սկսան նախատել նուագածուներն, պահանջելով թէ ո՛չ Գերմանաց ո՛չ Չեխաց պէտք ունին, և թէ Գնչուներ պէտք է կանչել [illegible] նուագելու համար։ Երիտասարդներէն մին բեմ ելաւ և նուագապետին ձեռքէն նորա գաւազանը խլեց։ Բարձրաստիճան սպայ մը որ ներկայ էր հանդէսին, հրամայեց նուագածուաց որ մեկնին անմիջապէս։ Նուագածուաց հետ ամէն սպայ և պաշտօնական մարդիկ մեկնեցան։ Կայսրն հրաման ղրկեց որ այս դէպքին վրայ տեղեկագիր մը մատուցուի իրեն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Դատական Ցանձնաժողովոյ Տեղեկագրոյն վրայ վիճաբանութեան փակմամբ մեծ խնդիր մը փակուեցաւ Երեսփոխանական ժողովոյ օրակարգէն։ Երկու կողմէն ո՛չ միայն առաջնակարգ այլ և երկրորդ և երրորդ կարգի ատենաբանք օրերով խօսեցան խնդրոյն վրայ, ցոյց տալով թէ իւրաքանչիւր խնդիրը տակաւին ո՛րչափ կը յուզէ միտքերը։ Թօռիի գլխաւոր փաստաբան և Տէրութեան ընդհանուր դատախազ Սըր Ռիչըրտ Ուէպսթըր և Սըր Հէնրի Ճէյմս և Թօռիի փաստաբան Սըր Չարլզ Ռըսէլ և Պ. Ասքիթ երկրորդ դատին առջեւ գամ մ՚ալ Երեսփոխանութեան առջեւ փաստաբանեցին։ Պ. Ճէյմս Պրայս, երբեմն իրաւաբանութեան դասախօս, ցոյց տուաւ թէ Դատական Ցանձնաժողովն անձեռնհաս էր քաղաքական խնդրոյ վրայ կարծիք յայտնելու։ Պ. Փառնէլի և իւր պաշտօնակցաց անձնական պատուոյն դէպքով ամբաստանութիւնք որք այնչափ աղմուկով գրուեցան և լրագրաց առջեւ քննութեան պէտք ցուցուցին՝ չհաստատուեցան, և Թէպէտ Պ. Փառնէլ և պաշտօնակիցքն երբեւ բռնաւոր ամբաստանեցան, բայց քանի որ այս բռնաւորութիւն քաղաքական շարժումներով յառաջ եկած էր, կարելի չէր երբեւ հասարակ եղեռնագործութիւն մը նկատել։ Պ. Ճէյմս Պրայս յարեց թէ նոյնքան բռնաւորներ եւ յեղափոխականներ կան որք երեւելի քաղաքագէտներ և նախարարներ եղած են, մինչ եթէ հասարակ ոճրագործներ լինէին, երբեք այնպիսի պատուոյ չպիտի կրնային կոչուիլ։ Օրինակի համար, Մաձձինի և Կարիպալտի Բալկաններ կոչուած խաղաղ քաղաքական ընկերութեան կ՚անդամակցէին, երբ Իտալիոյ մէկ մասն աւտրիան իշխանութեան ներքեւ էր, բայց նոյն սակայն մէկ մէկ մեծ մարդիկ եղան Իտալիոյ համար։ Նմանապէս, Անտրաշի կոմս երբեւ ապստամբապետ ի կախաղան դատապարտուեցաւ, բայց յետոյ նոյն Տէրութեան նախարարապետ եղաւ։ Պ. Ճ. Պրայս հետեւցուց որ Պ. Փառնէլ և պաշտօնակիցքն եւս, թէեւ Իռլանտայի քաղաքական և ընկերական պայմաններէն թելադրեալ խռովարարի դեր ստանձնած էին, բայց այս բան արգելք չէր որ ժամանակ մը եւս երբեւ պարկեշտ քաղաքագէտներ նկատուէին։ Այսպէս նկատելու պարտաւոր են մանաւանդ Պահպանողականք, որք 1885-86ին Պ. Փառնէլի հետ բանակցութեան մտնելու պատիւն ըրին իրեն։

․․․

Այն նիստն ուր Պ. Կլատսթօնի հակառակորդին ինդասա Պ. Փառնէլի մերժուեցաւ 71 քուէի մեծամասնութեամբ, շատ յուզեալ և սովորականէն աւելի երկար և աղմկալից եղաւ։ Նոյն նիստին մէջ առաջին անգամ խօսք առաւ Իռլանտացի պերճախօս ատենաբանն Պ. Սէքսթըն, որ երեք ժամ անընդհատ խօսեցաւ։ Ամբաստանեց զԼորտ Սալիզպըրի, զՍըր Ռիչըրտ Ուէպսթըր ընդհանուր դատախազն և կառավարութեան միւս անդամները թէ Թօռիի հետ դաշնակցութեամբ վկայներ կաշառած են սուտ վկայութիւն տալու համար, և՛ Իռլանտայի նախարար Պ. Պալֆուռ զրպարտութիւն եւեթ համարեց Պ. Սէքսթընի ամբաստանութիւններն, եւ պնդեց թէ Փառնէլեանք երբեք անկեղծապէս չեն պարսաւած գործուած ոճիրներն, և զասոնք երբեւ հանելու չեն օգնած։ Պ. Թօռիպըրի, այսինքն Իռլանտացւոց խօսելի եղած կալուածատէրը և պաշտօնէից հետ ամէն գործածութիւն արգիլող գործիչը, լուսնի լուսով կալուածատէրներ զարնող սպանող և այլ խռովարարք Փառնէլեանց զինուորներն են և անոնց դրամով ապրող մարդիկ են։ Ամերիկային ոճրագործութեան համար յԱնգլիա դրամ ղրկող գործիչներն ալ Փառնէլեանց գանձապահներն են։ Կլատսթօնեանց սիրոյն համար, Փառնէլեանք ալ եւս Իռլանտան Անգլիայէն բաժնելու խօսք չեն ըներ, բայց Ամերիկայի Իռլանտացւոց Ֆլան-Նա-Կաէլ անուն գաղտնի ընկերութիւնն իւր հիմնագիրը չէ փոխած, և միշտ կը միտի Իռլանտան Անգլիայէն բաժնելով ուրոյն Տէրութիւն ընել։

Ի դիմաց Կլատսթօնեանց Սըր Ուիլիըմ Հարքուրդ պատասխանեց։ Ծիծաղեց թէ Դատական Ցանձնաժողովոյ տեղեկագրոյն մէջ «ինչ որ նորութիւն է՝ ճշմարտութիւն չէ, և ինչ որ ճշմարտութիւն է՝ նորութիւն չէ»։ Հանրային կարծեաց կոչում ընելով, Սըր Ու. Հարքուրդ ըսաւ թէ «Ո՛չ թէ ե-

---

—)(97 —)(

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

Եւ ահա, ընդհակառակն, Ռընօտիէռ եղեռնադատ ատեանէն դուրս կ՚ելլէր բարձրագլուխ և հպարտ։

—Այսքա՛ն աշխատութիւնը նորէն սկսելու է, մտածեց ծպտեալ ոստիկանը։

Բայց չէր ուրանար թէ իր կատարելիք դերին երկրորդ մասն առաջինէն աւելի դժուարին պիտի ըլլար։

Նախ եւ առաջ ինքնիրեն հարցում մը ուղղեց որուն դժուարաւ կրցաւ պատասխանել։—«Ո՛վ ըլլալս երեւան ելա՞ծ է թէ ոչ։»

Սէրտօն գացած էր իբր լօրամարգիի վաճառական։ Բայց Սէրտօնի մէջ երկու կամ երեք անգամ միայն տեսած էին զինքը։ Ուստի այդ կողմէն վախնալու բան մը չունէր։ Իսկ Միւ-ա-Մօռի քով աւելի վտանգաւոր էր իր դիրքը, վասն զի այն տեղ ինքզինքն իբր գաղտարս մը ցոյց տըւած էր։ Արդեօք Միւ-ա-Մօռ զինքը տեսա՞ծ էր հարցաքննութեան պահուն։ Ո՛ր և է կերպով իմացա՞ծ էր թէ կարծեցեալ գաղտորսն որ այնքան ճարտարութեամբ դարաններ կը լարէր, բարեգթեան ոստիկանութեան ծպտեալ պաշտօնէից մին էր։

—Ես ո՛չ Միւ-ա-Մօռի ո՛չ ալ կնոջը հետ հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ չեմ գտնուած, ըսաւ ինքնին։ Լա Հէօյնը ու ջաղացպանը շատ աննշան դեր մը կատարեցին այս գործին մէջ։ Ես դատարանին չներկայացայ բնաւ։ Ուրեմն, շատ հաւանական է որ կասկած չունենան իմ վրայ։ Օրինակի համար, նոյն բանը չէ Ռընօտիէռի նկատմամբ։ Բժիշկը գիտէ իմ ո՛վ ըլլալս։ Ես էի զինքը ձերբակալողը։ Ուստի պէտք չէ որ ինքը տեսնէ զիս։ Եւ եթէ ես Շանդկրըլէի ջաղացքը դառնամ նորէն, ինքը տեղեկութիւն ունենալու չէ բնաւ։ Ասկից աւելի պարզ բան չկայ։ Պարզապէս խոյս պիտի տամ բժիշկէն՝ երբ թէ ժանտախտ եղած ըլլար։ Իսկ փոքրիկ Ֆալրյէն վախնալու բան չունիմ։ Ինք ալ եւս հայր Դրանշանի ծառայութեան մէջ չէ։ Կարճ խօսքով, իմ բոլոր ընելիքս է՝ Միւ-ա-Մօռի տունը մտնելու աշխատիլ։ Իր եւ կնոջը ընելիք ընդունելութենէն իսկոյն պիտի գիտնամ թէ ինչ [illegible] կասկած չու- [illegible]

ի Սէրտօն, թէ բան մը երեւան ելած չէր տակաւին։

Պակաթէլ, որ անոր ընկերացած էր ի Բարիզ, Ռընօտիէռէն քանի չորս ժամ առաջ մեկնելով, միեւնոյն բանն ըսած էր։

Ոստիկանութեան վերատեսուչն համոզուեցաւ։ Մեծ վստահութիւն ունէր իր գործակալաց վրայ։ Գիտէր անոնց հանճարն եւ ուշիմութիւնը։

—Ձեզ տասնհինգ օր միջոց կուտամ վերջացնելու համար, ըսաւ անոնց։ Եթէ տասն հինգ օրուան մէջ կատարեալ տեղեկութիւններ չի բերէք ինծի, գործը մէկ կողմ պիտի դնենք եւ ուրիշ բանով պիտի զբաղինք։

—Թո՛ղ տասն հինգ օր ըլլայ, պատասխանեց Մարքսօ։

Եւ մէկուսի, կ՚ըսէր ինքնին.

—Բաւական է որ տասն հինգ օրուան մէջ շնորհքով նշան մը գտնեմ, դիւրաւ կրնամ այդքան պայմանաժամ մը եւս առնուլ։ Համբերութիւն։

Եւ Սօլօնէը դարձաւ Պակաթէլի հետ։ Օրլէանի կայարանին մէջ իրարու ձեռք սեղմեցին։ Իրարու համար օտարական կը դառնային։ Չէին ուզեր կասկած յարուցանել։ Միեւնոյն կառախումբով ճանբորդեցին, բայց միեւնոյն կայարանը չիջան։

Առաջուան պէս Թուռնըֆէօյի ստահանքին մօտ ժամադրութիւն տուած էին, եթէ պէտք ունենային իրիկուն մը կարեւոր բան մը հաղորդել իրարու։

Մարքսօ յուզուած էր, երբ Շանդկրըլէի ճանբուն ձեռք առաւ։

—Ջաղացպանն արդեօք ինչպէ՞ս պիտի ընդունի զիս։ Գործն հոն է։

Շանդկրըլէի մօտեցած պահուն, կառքի մը ձայնը լսեց, որ Ջաղացքէն մինչեւ մեծ պողոտան տարածուող փոշիէն ճանբուն վրայէն կը յառաջանար Շանդարոնի։

Եւ ի հեռուստ ճանչցաւ Միւ-ա-Մօռի մատակ ձին ու ջաղացպանի մաշկէ վերարկուով մը ծածկուած սայլը, որ յամառորդներուն ալիքը պիտի տանէր։

Եւ մինչ ձին՝ գլուխը կախ, հանդարտիկ կը քալէր ասպաթէն վրայ որ քինոտային ցոլէն թրջած էր, ջաղացպանն՝ անփոյթ կ՚երգէր բարձրաձայն։

—Եթէ զիս տեսնելու պահուն զուարթութիւնը չանցնի, մտածեց Մարքսօ, ըսել է թէ իմ վրայօք բան մը չի գիտեր։

Ծառուղւոյն մօտ սպասեց, այն տեղն ուր կառքին անցած ճանբան մեծ պողոտային կը միանար։

Միւ-ա-Մօռ չէր կրնար զինքը չտեսնել։

Եւ արդարեւ, իսկոյն նշմարեց զայն։

Ձին կեցուց։

—Դո՞ւն ես, Մարքսօ։ Ի՞նչ եղար երկու շաբաթէ ի վեր։

Մարքսօ չունչ առաւ։ Ջաղացպանը չէր կասկածեր։ Ապա թէ ոչ, չպիտի վարանէր կծու խօսքով մը զինքը բարեւելու։

—Սօլօնէի մէջ պտոյտ մը ըրի, ըսաւ Մարքսօ, և գացի քանի մը օր Բարիզ մնալ։ Գաղտորսութեան մեռեալ-եղանակն է այս։

—Ճիշդ է, բնաւ գործ չկայ։ Ուրեմն ո՞ր հով քեզ հոս կը բերէ։

—Բարիզի մէջ նապաստակները շատ սուղ կը վաճառուին։

—Այո, ճաշարանապետներուն իրա՛ւ է։

—Ինչպէս որ ըսիր, Միւ-ա-Մօռ։ Նաև ճագարները կան որք ամբողջ տարին կը վաճառուին։

—Ճագարները քինոյ սկսած են, ըսաւ ջաղացպանը վճռողաբար։

—Աւելի լա՛ւ։ Հապա լօրամարգի՞ն։ Ողջ լօրամարգին․․․ զոր Բարիզ կը ղրկեն իբր եգիպտական լօրամարգի։

—Լօրամարգիի գաղտորսութիւնը չըլլար։

—Ի՞նչ կըսես։ Քեզի պէս վարպետ մը վարանի՞։

—Դուն միջոց մը գիտե՞ս։

—Քանի մը միջոցներ։

—Դիւրի՞ն բան է։

—Պարզապէս խաղալիկ մը։

—Լաւ կը վճարե՞ն

—Այս եղանակիս մէջ, մէկ լօրամարգին ճագար մը կ՚արժէ։

—Ուրեմն դու բարեկամ մ՚ես, Մարքսօ։ Կառքս հեծի՛ր։ Հոն նստէ, պարկին վրայ։ Ժամուան մը գործ ունիմ, առատօրէն կը խօսակցինք։

—Կ՚ըլլայ, ըսաւ ծպտեալ ոստիկանը։ Ես ստիպողական գործ մը չունիմ։

Սայլին մէջ ցատկեց ու ջաղացպանին քով նստաւ։

Այլ եւս չէր տարակուսեր։ Եւ մինչեւ իսկ ներքնապէս կը հպարտանար իր յաջողութեանը վրայ, երբ Միւ-ա-Մօռ մէկէն ի մէկ ըսաւ նմա.

—Ինծի նայէ՛, դուն աղէկ մը հպարտանալու ես հիմակ։

—Ինչո՞ւ։

—Կ՚ըսեն կոր թէ Ռընօտիէռի դատուած օրը տեսեր է զքեզ, եղեռնադատ ատեանին դուրս կեցեր էիր։

Մարքսօ սրտնեղութենէն սարսուռ մը ունեցաւ։

—Այո՛, չէ՞ոխ է, Լա Հէօյնը չէ՞ ըսած։

—Վա՛յ։

—Ճի՛շդ այդ օրը քաղաք կը գտնուէի։ Ամէնուն պէս ես ալ լսեցի այդ գործին համար։ Ու ինքնիրենս ըսի․ «Երթամ տեսնեմ ի՛նչ տեսակ մարդ է»։ Դատարան գացի ներս մտնելու համար, բայց այնքա՛ն բազմութիւն կար որ տեղ չի մնաց ինծ համար եւ ըսին որ ուրիշ օր մը երթամ։ Հաւանաբար, ներս մտնելու աշխատած միջոցիս զիս տեսած ըլլալու է Կլինդ։ Ես զինքը չտեսայ։ Ինչո՞ւ չի բարեւեց զիս։

—Իրեն հարցուցէ՛ք, ըսաւ Միւ-ա-Մօռ։

Լռութիւն պահեցին։ Մարքսօ քիչ մը շփոթած էր։ Հակառակ այն բարեկամական ընդունելութեան զոր Շանդկրըլէի ջաղացպանը կ՚ընէր իրեն, անորոշ կասկած մը, երկիւղ մը կ՚արթննար իր մտքին մէջ։ Կարծես Միւ-ա-Մօռ առաջուան համարձակութեամբ չէր խօսեր իրեն հետ։ Այդ կասկածը, այդ երկիւղը փարատել հարկ էր։

(Շարունակելի)

րեք գաղափարներ այլ միայնակ Տէրութեան մը երեք ազգերն են ձեռնհաս որոշելու թէ ի՛նչ քաղաքականութեան պէտք է հետեւիլ յԻռլանտա, եւ անոնց վճռոյն անկառոյց կը սպասենք»։

Կը մնայ տեսնել թէ այն երեք ազգեր (Անգլիացիք, Սկովտացիք եւ Իռլանտացիք) ի՛նչ վճիռ պիտի արտասանեն առաջիկայ ընդհանուր ընտրութեանց մէջ, զորս փութացնել ընաւ չուզեր Լորտ Սալզպըրի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կարնոյ առաջնորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան չաբաթ օրը Մեսաժըրիի Էգ- շոգենաւով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Տրապիզոն, ուստից իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Եկեղեցական եւ աշխարհական բազմաթիւ ազգայինք շոգենաւ գնացած էին յուղարկ Ն. Գերապատուութեան։ Ի մէջ այլոց կը յիշենք Ասորւոց պատրիարքական Գեր. փոխանորդը՝ Պօղոս եպիսկոպոս, Արժ. Գաբրիէլ վրդ. Անոյշեան՝ ի դիմաց Երուսաղեմի Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Սիմէոն Սրբազանի, Արժ. Խորէն վրդ. Կիւրոյեան՝ քարոզիչ Գարակէօմրիւկի, Տ. Մեսրոպ եւ Տ. Գրիգոր քահանայք ի դիմաց քահանայական դասուն Ղալաթիոյ, Տ. Թադէոս եւ Տ. Կոմիտաս քահանայք՝ ի դիմաց քահանայական դասուն Բերայի։ Նոյնպէս մայրաքաղաքս գտնուող Կարնեցի ազգայնոց երեւելիք եւ այլ բարեկամք եւ համակրողք Իւթիւճեան Հօր։ Ն. Գերապատուութիւն չաբաթ առաւօտ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցին ու երկսեռ վարժարանն այցելեց եւ իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Սամաթիոյ թաղին որոյ քարոզչութիւնը վարած է այնքան արդիւնաւոր կերպիւ։

Հինգշաբթի գիշեր Տր. Մանուէլ պէյ Իւթիւճեանի կողմէ ի Բերա, եւ ուրբաթ գիշեր ևս Համազասպ էֆ. Պալլարեանի կողմէ ի Մաքրիգիւղ հացկերոյթք տրուեցան ի պատիւ Կարնոյ առաջնորդին։

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետին յանձնեալ պաշտօնագրոյ մէջ կը գտնուի նաեւ եպիսկոպոսական վկայականն, յորում Ս. Պատրիարք Հայրը գովութեամբ կը յիշատակէ նորա ազգային կեանքը, արժանաւոր ընտրութիւնն յառաջնորդութիւն Կարնոյ եւ եպիսկոպոսական աստիճանի արժանաւորութիւնն ու վիճակայնոց փափագը։

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԻԶԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Տիկին Մատակեանցի Մանկական Պարտիզին սաներն երէկ Գատըգիւղի Օրամեան վարժարանի սրահին մէջ հաճոյքով եւ հիացմամբ խառն երեք ժամեր անցունել տուին ներկայ ընտիր բազմութեան, որուն կը նախագահէր Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ, իւր մէկ կողմն ունենալով Գեր. Մելքիսեդեկ Սրբազանն եւ միւս կողմն Արժ. Հինքարպէյէնեան Հայրն, Այդ սաները, կարմիր համազգեստներ հագած որոց կուրծքին վրայ կապոյտ գրերով բանուած է Մ. Պ., ժամ եօթնին սրահէն ներս մտան եւ սկսան իրենց վերապահուած տեղւոյն շրջանը կատարել՝ դաշնամուրին ուղղաչափ նուագով. յետոյ, մինչեւ ժամ 10, երգեր երգեցին, իրենց ուսած դասերը պատմեցին, տեսարաններ ձեւացուցին եւ պարեցին։ Զարմանալի էր տեսնել թէ այդ պզտիկներն ի՛նչ աշխոյժ ու ի՛նչ ոգեւորութիւն ունէին իրենց երգերու մէջ, ու ի՛նչ ճարտարութիւն իրենց պարերուն մէջ. զոյգեր կային որոց վալսերն ազնուացմամբ կը դիտէին ամենէն ճարտար պարողներն իսկ։ Եւ սակայն ճշմարիտ հաճոյքն այն ատեն կ'ունենար մարդ երբ այդ պզտիկներ իրենց թուաբանութեան եւ աշխարհագրութեան դասերը կը պատմէին, ու անգլիերէն կը խօսէին ճշգրիտ առոգանութեամբ։ Զուարճանալէ աւելի՝ ուսած էին այդ պզտիկներն, եւ Մանկական Պարտէզը՝ իրենց հասար զբօսանքի եւ զուարճութեան վայր մը ըլլալու հետ՝ իրենց մտքին եւ կրթութեանը համար կատարեալ մարզարան մըն էր եղած։

Սկիւտարի Ս. Խաչ վարժարանաց հոգաբարձութիւնը գեղեցիկ «անակնկալ» մը ըրաւ, յանկարծ բերելով իւր Մանկական Պարտիզին սաներէն վեցն, որք Տիկին Մատակեանի սաներուն խառնուեցան, ու, աւելի վայրկենի շուարումէն յետոյ, սրտագին մտերմութեամբ միացան իրարու։

Ցաւարս հանդիսին, Գեր. Մելքիսեդեկ եպս. պարագային յարմար ատենաբանութիւն մ'ըրաւ։

Գեղեցիկ հանդէս, եւ գեղեցիկ արդիւնք։ Տիկին Մատակեանց ընդհանուր շնորհակալեաց արժանի է, եւ իւր համեստ ձեռնարկ հազար անգամ առաւել օգտակար է ազգին, —ապագայ սերնդեան համար պատրաստելով առողջ եւ մտացի տղայ մը, —քան ուրիշ շատ հաստատութիւններ որոց նըկատմամբ գովեստներ կը շռայլուին։

Երէկ գիշեր, Եէնի-գիւղի Հայոց եկեղեցին գողեր մտնելով կենաց Փայտը, ըՍկիհ մը եւ մեծ Աւետարանին վրայ գըտնուած արծաթեայ խաչը կողոպտեր են։ Գիւղին ոստիկանութիւնն առ այժմ հինգ հոգի ձերբակալած է որոց վրայ կասկած կայ։

Գողերը եկեղեցւոյ պարտիզի պատէն մտած են սանդուխի մը միջոցաւ։ Գողցըւած արծաթներն երեք օխայի չափ կը կարծուին։

Կը լսենք թէ երէկ գիշեր Գուզկունճուքի եկեղեցւոյն մէջ ևս գողութիւն մը պատահեր է։

Տաղւաճեան եւ Բաղտճեան ընտանիքներն իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն հրապարակաւ այն ամէն Պատ. անձանց որք բարեհաճած էին ներկայ գտնուիլ ողբացեալ ՎԱՀԷ ՏԱՄԿԱՃԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին եւ սփոփել հանգուցելոյն ծնողքն ու ազգականները։

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Հրատարակուեցաւ 30րդ թերթն որ կը հասնի մինչեւ Gouet բառը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Մաքսիմ էֆէնտիի, օսմանեան ընդհանուր հիւպատոս Կալացի եւ օսմանեան ներկայացուցիչ Դանուբի Խառն Յանձնաժողովին մէջ։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Ֆէթտոն պէյի, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Պելկրատի։

Սալիսէի աստիճան՝ Մէհմէտ Նուրի պէյի, առաջին հարցաքննիչ դատաւոր Նախնական դատարանին Ատանայի եւ Հասան Սամի էֆէնտիի, ընդհանուր դատախազի օգնական Նախնական դատարանին Հիլէի։

—

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Մէքքէի Նորընտիր դատաւոր Հիւսէյին Րիւշտի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Շէյխիւլ-Իսլամի Դրան վիճակագրութեանց ճիւղին տնօրէն Բէհճի պէյի եւ Հռոմի օսմանեան դեսպանատան առաջին քարտուղար Մուսթաֆա պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ գերմանացի զինուորական սպայ հարիւրապետ Պ. Բլուքովի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ մայրաքաղաքիս պարսկական դեսպանատան առաջին թարգմանին կնոջ՝ Տիկին Արթաքի խան Նէվրուզի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սեբաստիոյ վերաքննիչ ատենի պատժական ճիւղին Նախագահ Ահմէտ Խուլիզ պէյի, Մանիսայի երկրորդական վարժարանին առաջին ուսուցիչ Խոճէր Շապան էֆէնտիի եւ ֆրանսացի Պ. Պ. Լէյօն Միրոտօի ու Բօտոլֆ Պէնքի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Եանինացի վաճառական Պոլսորաչի Խալիմ էֆէնտիի եւ գերմանացի զինուորական սպայից ոմանց։

—

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Երէկ գիշեր կայս. պալատան մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ աւստրիական դեսպան Պառոն տը Գալիչէի։

Դեսպանը, կինը, դեսպանատան խորհրդականն, առաջին թարգմանը, զինուորական կցորդն եւ պահակ շոգենաւին հրամանատարը, բոլորն ալ պաշտօնական համազգեստով, իրիկուան ժամ 12ին կայս. պալատ գնացին հանդիսական կառքերով։

Վ.Ն. Սուլթանը թէ՛ հացկերոյթի պահուն եւ թէ՛ յետոյ մասնաւոր մեծարանքներ բրաւ Պառոն տը Գալիչէի. Արքունական Մինիր փաշա կատարեց թարգմանի պաշտօնը։ Կայս. պալատան նուագածուաց խումբը գեղեցիկ կտորներ նուագեց ընթրեաց պահուն։

Հացկերոյթն սկսաւ ժամը ½ին եւ աւարտեցաւ 2½ին։ Սեղանին ներկայ գտնուեցան նաեւ Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշա, Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Արիֆի փաշա, Արտաքին գործոց Նախարար Սայիտ փաշա, Ներքին գործոց նախարար Մինիր փաշա, Կրթական Նախարար Մինիֆ փաշա, Եվգաֆի Նախարար Րիզա փաշա, արքունեաց հրամանատար Օսման փաշա, կայս. պալատան առաջին քարտուղար Սիւրէյյա փաշա, կայս. աւագ Թիկնապահ Տէրվիշ, Ֆուատ եւ Ճէմիլ փաշաները, Վ.Ն. Սուլթանին բժշկապետ Մավրոյէնի փաշա, Կրէտէի նախորդ կուսակալ Բոստաքի փաշա, Տրէյսէ փաշա, առաջին սենեկապետ Օսման պէյ, տը Գալիչէ Պառոնուհին, դեսպանատան խորհրդականն, առաջին թարգմանը, զինուորական կցորդը, պահակ շոգենաւին հրամանատարը, Պետական Խորհրդոյ անդամ Ահմէտ Րէֆիգ պէյ, կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա, Վ.Ն. Սուլթանի անձնական Սպասալարի Ֆէրիտ Րիզա փաշա, կայս. թիկնապահ Ահմէտ Ալի ու Հոլէ փաշաները, կայս. պալատան քարտուղարներէն Քեազիմ պէյ, Արտաքին գործոց Նախարարութեան արարողապետ Իպրահիմ պէյ եւ օգնականը Ղալիպ պէյ։

—

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ելմտական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա տակաւին բոլորովին ապաքինած չըլլալով, ներկայ չգտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ երէկի նիստին։

—

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Իտալիոյ թագաւորին Իտալական Թագի պատուանշանն ընծայեր է Իզզէթ փաշայի որ, ինչպէս յայտնի է, Ն. Վեհափառութեան յանձնած էր Վ.Ն. Սուլթանին կողմէ նուիրեալ նժոյգները։

—

ՀԻՃԱԶԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Հիճազի նոր կուսակալ Հագգը փաշա յառաջիկայ հինգշաբթի իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Ն. Վսեմութիւն չաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց եւ այցելութիւն տալով նախարարաց՝ իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ԿՐԵՏԷԻ ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԸ

Կրետէի հելլենական նորընտիր ընդհանուր հիւպատոս Պ. Նիքոլի, որ վաղը իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի, չաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին այցելութիւն տալով, հրաժեշտի ողջոյն մատոյց։ Վսեմ. Նախարարն երկարօրէն տեսակցեցաւ հիւպատոսին հետ։

—

ՃԱՆԻԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Ճանիկի նոր կառավարիչ Մուհիէտտին փաշա նախընթաց օր կայս. պալատ գնաց իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու եւ այս առթիւ արժանացաւ Վ.Ն. Սուլթանի մեծարանաց։ Մուհիէտտին փաշա նոյն օրն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

—

ԴԱԴԱՐՈՒՄՆ «ՍԵՐՎԷԹ»Ի

Սէրվէթ լրագիրը բարձրագոյն հրամանաւ միամսեայ դադարման դատապարտուած է, որովհետեւ եղած պատուէրներու հակառակ գործած էր։

—

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔ

Պետական խորհուրդը բարեփոխած եւ աւելի ընդարձակած է պատժական օրինաց այն յատուկ յօդուածն, որ կը վերաբերի հրձիգներու։ Նախարարաց Խորհուրդը վաւերացնելով այդ ծրագիրը Վ.Ն. Սուլթանի վաւերացման մատուցած է զայն։

—

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Եվգաֆի Նախարար Րիզա փաշա երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնաց եւ Վ.Ն. Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն առնելէ յետոյ Բ. Դուռը գնաց եւ ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ նիստին։

—

ԲԱՐԲԵՐԴԻ ՆԱՀԱՆԳԸ

Բարբերդի Նահանգին մէջ կազմեալ Շիրքէթի Ֆէյզիյէ ընկերութիւնն որ, տարազագործարան մը եւ ալիւրի գործարան մը պիտի հաստատէ, տեղական արտադրութիւններէն առաջին ու վար տեսակէն բամպակ ղրկած է ի Նիւ-Եորք փորձելու համար թէ անոնցմէ մինչեւ քանի՞ աստիճան բարակ դերձան պատրաստել կարելի է։

Նահանգին մէջ կազմուած է նաեւ Երկրագործական սենեակ մը։

—

ՄԷԱՆՏՐԷՍ ԳԵՏԸ

Բ. Դուռն որոշած է մենաշնորհ տալ՝ Այտընի Նահանգին մէջէն անցնելով Արշիպեղագոսի մէջ թափող Մէանտրէս գետը նաւարկելի ընելու, ողողմանց առաջքն առնելու նպատակաւ երկու եզերաց վրայ պէտք եղածին չափ թումբեր շինելու եւ վերջապէս առեւտրական նոր ճամբայ մը բանալու համար։ Բ. Դուռը Վ.Ն. Սուլթանի վաւերացման ենթարկած է իւր այս որոշումը։

—

ՌՈՒՍ ՀԻՒՊԱՏՈՍՔ

Բետրպուրկի պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ աստիճանի բարձրացում ունեցած են դեսպանական եւ հիւպատոսական հետեւեալ ռուս պաշտօնեայք.

Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Բ. Մաքսիմով եւ Աղեքսանդրիոյ գեր-հիւպատոս Պ. Վլատիմիր. Եանինայի հիւպատոս Պ. Նիքոլա Սքրիպալին, եւ Կարնոյ հիւպատոսարանի քարտուղար եւ թարգման Պ. Բ. Բարթմամիլէֆ. Երուսաղեմի հիւպատոսարանի քարտուղար եւ թարգման Պ. Աղեքսիս Պելիարեֆ, ու Պաղտատի հիւպատոսարանին քարտուղար եւ թարգման Պ. Աղեքսիս Քըրալկոֆ։

—

ՀԻՃԱԶԻ ՆԱՀԱՆԳԸ

Վ.Ն. Սուլթանին հրամանաւ՝ Իւր բարձր Նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է, նպաստ հասուցելու եւ օգնելու համար Հիճազի ժողովրդեան որ վերջին մէկ քանի տարիներու երաշտութեանց պատճառաւ օգնութեան կարօտ վիճակի մէջ մնացած է, թէեւ յառաջագոյն արմտիք եւայլն ղրկուած էին, սակայն Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է որ այդ նահանգի ժողովրդեան վիճակը բացարձակապէս բարւոքի։

Սոյն յանձնաժողովոյ դեր-նախագահ անուանուած է Եվգաֆի Նախարար Րիզա փաշա եւ անդամ կարգուած են Ելմտական նախկին Նախարար Զիւհտի փաշա, Ներքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Րաուֆ պէյ, Պետական Խորհրդոյ անդամներէն Հաճի Աքիֆ պէյ եւ Ելմտական ժողովոյ անդամներէն Սիւլէյման Սուրի էֆէնտի։

Այս յանձնաժողով չաբաթ օրն առաջին անգամ ըլլալով նիստ գումարեցաւ Ներքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ։ Վ.Ն. Սուլթանն հրամայեց որ յանձնաժողովը փութացնէ իւր աշխատութիւնները, որով այսօր եւս նիստ պիտի գումարի նոյն պաշտօնատան մէջ։

—

ԹԱՍՖԻՅԷԻ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹՔ

Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ կայս. հրամանաւ՝ Թասֆիյէի արժէթղթոց՝ մինչեւ 1299 թուականն եղած պարտուց ի հաշիւ ամբողջութեամբ ընդունուելուն համար որոշեալ պայմանաժամն երկարաձգուած է մինչեւ Ելմտական 1306 տարւոյ վերջը։

—

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Ըստ տեղեկութեանց Մոնիթէօրի, օսմանեան եւ պարսիկ կառավարութեանց միջեւ կատարուած բանակցութիւնք, սահմանակից երկիրներուն վրայ աւազակութեանց բարձման համար միահաղոյն միջոցներ ձեռք առնելու նպատակաւ, ելքի մը յանգելու վրայ են։ Շահը լաւ ընդունելութիւն ըրեր է այս առաջարկութեանց։

* *

Թէհրանի օսմանեան դեսպանատան զինուորական կցորդ Սամի պէյ մէկ քանի օրէն իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։ Սամի պէյի պիտի ընկերանան սպայակոյտի չորս դեր-հազարապետներ, որք Պարսկաստանի գըլխաւոր քաղաքաց մէջ օսմանեան հիւպատոսի պաշտօն պիտի վարեն։

—

ՕՍՄ. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍՔ

Օսմ. պարտատերց Եւրոպիոյ մասնաժողովք այս օրերս ի ժողով գումարուելով քններ են օսմ. պարտատոմսերու միացման ծրագիրը զոր ներկայացուցած էր Պ. Բայլարտ իւր վերջին ուղեւորութեան միջոցին, եւ համաձայներ են անոր վրայ։ Այս առթիւ Մոնիթէօր կը ծանուցանէ թէ՛ բարձրագոյն հրամանաւ յատուկ յանձնաժողով մը պիտի գումարի ի մօտոյ, միացման ծրագրոյն գործադրման միջոցներն ուսումնասիրելու համար։

—

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Առեւտրական Լրագիրն հետեւեալ երկու սնանկութիւնները կը ծանուցանէ որք պաշտօնապէս հաղորդուած են Առեւտրական Ատեանին։

Ցօլոր Բէշմանեան, ի Պոլիս, Զագմաքճըլար, Գումրու խան։

Գուհաճեան եղբարք, վաճառական ի Պոլիս, Զարգճըլար։

—

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Սեբաստիոյ գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Մոլլա անուն աւազակապետն, որ շատ ժամանակէ ի վեր կ'ասպատակէր Նահանգին մէջ, ձերբակալուեր է։

Այս աւազակապետ հռչակաւոր եղած է մարդասպանութեամբ, աւարառութեամբ եւ այլ եւ այլ չարիքներով։ Աւազակապետն ասկից առաջ ձերբակալուելով, յաջողեր էր փախչիլ եւ վերսկսած էր իւր չարագործութեանց։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ձեռնհաս իշխանութիւնն որոշած է որ երբ տուն մը մէջ փոխադրելի հիւանդութիւն պատահի, այդ տուներ շղթայի ներքեւ չ'առնուին, այլ հիւանդութեամբ վարակուողին տուն մէջ գտնուող առողջ տղաք ուրիշ տուներ փոխադրուին եւ մաքրութեանց համար ալ հոգ տարուի։

* *

Բարբերդի կուսակալութիւնը տեղեկանալով որ Կապան Մատէնի մէջ հիւանդութիւնք երեւան եկած են, առողջապահական պաշտօնեաներ ղըրկած է, որոց կողմէ ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ հիւանդութիւնք սկսած են թեթեւնալ։ Կուսակալութիւնը յետոյ նոյն գիւղաքաղաքը ղըրկած է բժիշկ Սարգիս էֆէնտին, որպէսզի հիւանդութեան ձգած հետքերուն դէմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնու։ Սարգիս էֆէնտի տեղեկագիր մը տալով, ծանուցած է թէ 54 հիւանդներէ 5ը մեռած եւ 49ը առողջացած են եւ թէ այդ հիւանդութիւն, որ պարզ հիւանդութեանց կարգէն է, անհետացած է։

—

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ

Վերջին յունուար ամսուն մայրաքաղաքիս մէջ պատահած են հետեւեալ մահերը.

	Այր	Կին	Գումար
Իսլամ	482	448	930
Քրիստոնեայ	364	248	612
Հրէայ	30	30	60
Գումար	876	726	1602

Պաշտօնական վիճակագրէն կ'երեւի թէ ասոնցմէ միայն 13ը ծաղկախտէ մեռած են։

Պրուսայի Նահանգին կուսակալութեան կողմէ ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այս ուրբաթ օր մեծ հանդիսիւ տեղի ունեցեր է տիպար-ագարակի եւ երկրագործական վարժարանի հիմնարկութիւնը։

—Գըրճասիլէի մաքսատան տնօրէն անուանուած է Շէվքէթ պէյ, քարտուղար Պոլսոյ մաքսատանց քննիչին։ Գըրճասիլէի մաքսատան առաջին քարտուղար անուանուած է Մէհմէտ էֆէնտի։ Իսկէնտէրունի մաքսատան առաջին քարտուղար անուանուած է Իպրահիմ էֆէնտի, նախորդ առաջին քարտուղար մաքսատան Միտիլլիի։ Միտիլլիի մաքսատան առաջին քարտուղար անուանուած է Ապտուլլահ էֆէնտի, նախորդ առաջին քարտուղար մաքսատան Սիլիվրիի։

—Սէլէն եւ Շէմբէրէ անուն երկու զբօսանաւերն որոց մէջ բաւական թուով զբօսաշրջիկներ կը գտնուէին, նախընթաց օր մեկնեցան Պոլսոյ նաւահանգիստէն։

—Կարնոյ գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ այս տարի մէկ միլիոնի չափ ծառեր պիտի տնկուին անտառներ հասցնելու համար։

—Տէրսիմի Գոզիչան եւ Գըզըլքիլիսէ գաւառակաց մէջ սաստկապէս տարածուած է ինֆլուէնցան։ Ժողովրդեան գրեթէ ամբողջը վարակուած են նոյն հիւանդութեամբ, սակայն մահ չպատահիր։

—Ուրբաթ օրը Սէլանիկ ուղեւորող Մախսուսէի Մէրսին շոգենաւը մեքենայի խանգարում մը ունեցաւ Գումգափուի առջեւ։ Նոյն վարչութեան Պէնկազի շոգենաւը չաբաթ օրը ճամբայ ելաւ Մէրսին շոգենաւին տեղ Սէլանիկ ուղեւորելու համար։

—Այն խեղճ եւ աղքատ մուրացիկն որ ծանօթ է Բերայցւոց՝ իր «Եւրոպան»ի եւ «Նիքոլայի» երգերով զորս կ'երգէր Բերայի սալայատակներուն վրայ, քսան հինգ տարուան զրկումներով ու տառապանօք հաւաքած է եղեր 300 ոսկւոյ գումար մը զոր իր խրճիթին մէջ, ի Թաթավլա, խշտեակին տակ կը պահէր։ Խեղճ մարդուն ընկերներէն մին որ Բերայի փողոցներուն մէջ անոր յաջորդելու յաւակնութիւններ ունէր, ուզելով քսան հինգ տարուան աշխատութիւնը մէկ օրէն կատարել, այդ 300 ոսկին գողցեր է։

—Միտիլլիի երկրաշարժէ վնասելոց օգնելու համար կազմեալ յանձնաժողովը, ընդ նախագահութեամբ Հասան Ֆէհմի փաշայի, հինգերորդ անգամ ըլլալով, 40250 ղրուշ նպաստ ղրկած է ի Միտիլլի։

—Պրուսայի Նախնական վարժարանին տնօրէն կարգուած է Սամի պէյ, Նախկին շրջանաւարտ Միւլքիյէ վարժարանին։

—Աւստրիական [illegible] շոգենաւը, որ չաբաթ օրը Թրիեսթէէ մայրաքաղաքս ժամանեց, յիսուն եւ չորս սնտուկ մալղըրեան հրացան բերաւ ի հաշիւ Թնդանօթարանի։

—Անցեալ 305 տարւոյ միջոցին Մանասթըրի նահանգին մէջ 151 քիլոմետր խճուղիք շինուած, 40.900 մետր ճամբայ հարթուած, 25.158 մետր խճուղիք նորոգուած, 51.012 մետր պատ եւ 24 կամուրջներ շինուած են։

—Սամսոնէն առ Սապահ ուղղեալ նամակ մը կը գանգատի տեղւոյն թաղապետութենէն, յարելով թէ սորա հասոյթք թաղապետութեան ժողովոյ նախագահին ու անդամոց ձեռքը կը մնան եւ քաղաքին մաքրութեան ու բարեզարդութեան համար փարա մը չծախսուիր եւ փողոցներն անանցանելի դարձած են աղտոտութենէ։

—Սպարապետի Դուռն որոշած է նորոգել եւ աւելի եւս ամրացնել Սինոպի ամրոցներն։ Այս առթիւ յատուկ պաշտօնեայներ ղրկուած են։

—Շաբաթ առաւօտ Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ անգլիական Վիքթօրիա զբօսանաւն որուն կը հրամայէր իւր տէրը՝ Նաւապետ Լամոն։ Այդ զբօսանաւուն մէջ 35 անգլիացի զբօսաշրջիկներ կան որք մայրաքաղաքս այցելելու եկած են։

—Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան պաշտօնեայներէն Եուսուֆ պէյ՝ ծխախոտի Րէժիի Պրուսայի ճիւղին քննիչ կարգուած է։

—Եգիպտոսի մէջ արաբերէն լեզուաւ հրատարակեալ քանի մը լրագրաց ի Կ. Պոլիս մուտքն արգիլուեցաւ։

—Էրտէքէն կը գրեն առ Նէօլոկոս թէ անցեալ երեքշաբթիէն չորեքշաբթի լուսնալու գիշերը քանի մը չարագործներ Ժան Բամբանիս անուն եօթնասնամեայ յոյնի մը տունը մտնելով, անկողնէն դուրս հաներ են ծերունին եւ գինիի մթերանոց մը տանելով՝ գլուխը կտրեր են։ Յետոյ, տունն դառնալով, Բամպանիսի որդին սպաններ եւ կինը վիրաւորեր են մահացու կերպիւ։ Չարագործք առանց կահ կարասեաց դըպչելու, մի միայն թուղթեր այրեր են։ Ոստիկանութիւնը պէտք եղած միջոցները ձեռք առեր է ձերբակալելու համար մարդասպաններն, որք չերքէզի հագուստով երկու չարագործներ են եղեր։

—Սեբաստիոյ լրագրոյն տեղեկութեանց համաձայն Նզզոկիոյ շրջակայ գիւղերէ միոյն մէջ Միկրտիչ անուն հայ մը թունաւորուելով մեռեր է։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուած է թէ Միկրտիչ թունաւորուած է իւր կնոջմէն որ ուրիշ մարդ մը կը սիրէր եղեր եւ իւր ամուսինն ազատելու համար թունաւորած էր զնա թոյն խառնելով իւր պատրաստած ապուրին մէջ։

—Սեբաստիոյ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ պահեստի զօրաց սպայներու բնակութեան յատուկ շէնքն, որ երկու երեք տարի առաջ կառուցուած էր, այրեր է անցեալ ամսոյ 16ին։ Հրդեհն սկսեր է վառարանի խողովակին բռնկելովը։

—Քասթամօնիի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Իսքէլիպ գաւառակին մէջ վագր մը երեւան ելլելով մէկ քանի հոգիներ վիրաւորեր է, սակայն Շաքիր անուն մարդ մը յաջողեր է սպաննել այդ գազանը։ Այս լուր, կը յարէ նոյն թերթը, թէեւ անհաւատալի թուեցաւ, սակայն գայմագամին մանրամասն տեղեկութեանց վրայ կասկածք փարատեցան, զի գայմագամը տեսած է այդ կարգի վայրի գազաններ։

—Օրթագիւղի մէջ Հիւմրիւզեանց տունը կողոպտուած գիշերն, ուրիշ տուն մը եւս գողեր մտած են եւ կ'երեւի թէ մի եւ նոյն չարագործներն են։ Այս երկրորդ տունը Թանաշ անուն յոյնի մըն է։ Թանաշի զաւակներէ մին գիշերն անհանգստութիւն մը զգալով, հայրը կ'ելնէ անկողնէն դեղ մը պատրաստելու համար։ Նոյն պահուն սենեակէն դուրս ոտքի ձայներ լսելով, Թանաշ կը կարծէ թէ տնեցիներէ մին է եւ անունը կու տայ, սակայն պատասխան չառնելով, դուռը կը բանայ եւ իւր դէմ կը տեսնէ յաղթանդամ մարդ մը որ գլուխը կարմիր թաշկինակ մը փաթթած էր։ Այս մարդ խոշոր դաշոյն մը քաշելով, կ'սպառնայ Թանաշի, որ սարսափահար կը մնայ։ Գողը մէկ քանի կտոր հագուստներ առնելով, կը փախչի։ Առաւօտուն Հիւմրիւզեանց տան մէջ կը գտնուի Թանաշի հագուստն, ուսկից կը հետեւցուի թէ գողը նախ Թանաշի տունն եւ յետոյ Հիւմրիւզեանց տունը մտած էր։

ԱԶԴ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանր. Պարտուց Թողեալ հասութից Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ, այս նպատակաւ եղած կայսերական Իրատէին համաձայն, ձեռնարկած է տպագրել չարժական Դրոշմաթղթոց նոր շարք մը, որ ընդհանուր շըրջաբերութեան պիտի հանուին՝ այժմ գործածուած Դրոշմաթղթերուն տեղ։

Նոր շրջաբերութեան մէջ պիտի գըտնուին միագին դրոշմատուրքի եւ համեմատական դրոշմատուրքի համար տարբեր Դրոշմաթղթեր։

Առաջինները թուխ գոյնով տպագրուած են 10 փարայի, 20 փարայի, 1 ղրուշի եւ 3 ղրուշի արժէքներու համար, եւ մութ կանաչ՝ 2 եւ 10 ղրուշի արժէքներուն համար։

Համեմատական դրոշմատուրքի դրոշմաթղթերը տպագրուած են՝ 10 փարայի, 20 փարայի եւ 1 ղրուշինը սեւ գոյնով, 2էն 10 ղրուշինը (2, 3, 4, 5, 7½ եւ 10) մութ նարնջագոյն, 12½էն 50 ղրուշինը՝ կապոյտ (12½, 15, 17½, 20, 22½, 25, 27½, 30, 32½, 35, 37½, 40, 42½, 45, 47½, 50։) 55էն 100 ղրուշինը կարմիր (55, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95, 100). 150էն 500 ղրուշինը մանիշակագոյն (150, 200, 250, 300, 350, 400, 450, 500)։

Միագին դրոշմաթղթերու վրայ թուրքերէն միայն գրուած է. համեմատական դրոշմաթղթերու վրայ թուրքերէն եւ ֆրանսերէն, եւ սոքա աստիճանաւորուած են՝ կանոնագրութեան հաստատած յառաջատուութեան համեմատ եւ Դրոշմի օրինաց 6րդ եւ 17րդ յօդուածներուն տրամադրութեանց համաձայն պատրաստուած։

Այս բոլոր դրոշմաթղթերուն կարմիր գոյնով եւ թղթի վրայ փակցուած օրինակն ի տես դրուած է Օսմ. Հանր. Պարտուց բոլոր գրասենեակներուն մէջ ի Կ. Պոլիս եւ ի գաւառս, ինչպէս եւ դրոշմաթուղթ վաճառող բոլոր խանութներուն մէջ, որպէս զի ի հարկին բաղդատութեան ծառայէ։

Արդի դրոշմաթղթերը պիտի գործածուին մինչեւ ցնոր տնօրէնութիւն, զոր Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութիւնը պիտի ծանուցանէ մասնաւոր ազդով։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 3|15 մարտ 1—7

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր առաջին կարգի ներկայացում մը պիտի տրուի ի նպաստ ֆրանսական խումբին ռէժիսէօր Պ. Հանրի տը Պէլմոնի, մասնակցութեամբ տիկին Սանտրէի, խումբին բոլոր դերասանաց եւ դերասանուհեաց ինչպէս նաեւ Բոնքօրտիայի գլխաւոր երգչուհեաց՝ Օր. Ուսրօլի, Օր. Պէլլիի եւ Ժիւլիանօ քոյրերուն։

Նախ եւ առաջ պիտի ներկայացուի ԲԱԹՐԼԷՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆ (MAITRE PATHELIN) Օբերա-գոմիք 2 արարուածով, համանուն կատակերգութենէն քաղուած։

Ցետոյ երաժշտական զանազան զբօսեցուցիչ կտորներ պիտի երգեն Ժիւլիանօ քոյրերը՝ պարով խառն, եւ Օրիորդք Ուսրօլի եւ Պէլլիա, եւ Պ. Պ. Տուչէ, Պալանքէ եւ այլք։

Ներկայացումը պիտի վերջանայ ՊՕՔԱՍ Ի (BOCCACE) երկրորդ արարուածովը։

Սովորական գներ։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Պարսից դեսպան Վսեմ. Մոհսին խանի չքեղ ապարանքին մէջ երէկ տեղի ունեցաւ ի նպաստ պարսկական վարժարանի կազմակերպեալ նուագահանդէսը։

Արքունի երաժշտաց խումբէն Վօնտրա, Րիֆաթ, Պէտրի և Ճէմիլ պէյերը Մոցարդի սքանչելի քուարթէթներէն 19րդը նուագեցին երկու ջութակ, մի ալթօ և մի վիօլոնչելլով, մաքուր և ուղիղ մեկնութեամբ, ինչպէս հարկ է դասական երաժշտութեան։ Ամբողջ նուագահանդիսին ամենէն հրապուրիչ մասը պարտ էր ըլլալ այս, ինչու որ Պոլսոյ մէջ բնաւ չեն լսուած այս քուարթէթներ, թէպէտ և հանդիսականաց մէջ սակաւաթիւք ճաշակեցին, թերեւս նոյն իսկ փորձին- նորութեան պատճառաւ, հակառակ գործին հնութեան։

Պ. Հէկկեր՝ Լիսցէն և այլ հեղինակներէ մի քանի կտորներ նուագեց դաշնակի վրայ։ Այս արուեստագէտը որ բաւական ժամանակէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի՝ արդէն իւր կարողութիւնը մեզ ցոյց տուած է, և իւր նուագը բազմաց համար նորութիւն մը չէր, եթէ ոչ փոքր ինչ փափկութեան և լաւ եւս ներքութեան պակասութիւնը զոր կրնանք շատերու հետ դաշնակին վերագրել։

Օրիորդ Անախ Սալախա երկու եղանակներ երգեց, մին նշանաւոր Հալէվիի Լա Ժիւիվ (Հրէուհին) օպերայէն և միւսն Կաւնոյի Երեկոյեան [illegible], երկուքն ալ սքանչելի եղանակներ, ազդող և յանկուցիչ թատերաբեմին վրայ ինչպէս և տան սրահի մէջ։ Կը ծափահարենք այս օրիորդին երգերուն, որ միակ ձայնական մասն էր ամբողջ նուագահանդիսին, այնպէս ինչպէս ծափահարեցին ունկնդիրք, եւ գեղահիւս ծաղկեփունջ մը եկաւ հաստատել թէ կազմակերպող յանձնաժողովը գիտէ ամբողջովին կատարել իւր պարտականութիւնը։

Պ. Վօնտրա, որ յանիրաւի չէ ստացած Բարիզի Քօնսէռվաթուառի առաջին մրցանակ, իւր ջութակովը թէ՛ առանձին եւ թէ՛ ընկերակցութեամբ նուագելով ամենէն փայլուն դերն ունեցաւ նուագահանդիսին յաջողութեան եւ Պէթհօֆէնի հանրածանօթ Թռիօներէն 3րդն, զոր Պ. Պ. Հէկկէր, Վօնտրա եւ Լուքա մեզ լսել տուին, առաջին քուարթէթին հետ ծրագրին լաւագոյն մասերը կազմեցին։ Ուր էր թէ Պ. Լուքաի վիօլօնսէլը մի քիչ առաւել ձայն հանէր, որով ստէպ չէինք մոռնար նորա ներկայութիւնը։

Իսկ Պ. Սելվիի, համեստ եւ կարող արուեստագէտն, որ գրեթէ ամեն երաժշտական հանդէսներու անհրաժեշտ տարրն է, դաշնակով կամ երգեհոնով կ՚ընկերակցէր երգի, ջութակի, վիօլօնսէլի, եւ ամեն անոնց որ կարօտ էին իրեն, բայց աւելորդ է իրեն համար գովեստ գրել։

Այս ամենուն վրայ եթէ աւելցնենք այն պատուական հիւրընկալութիւնը որ Վսեմ. Մոհսին Խանի ընկերական յատկանիշն է և որոյ մասին անընդհատ նեցուկներ գտած է յանձին Արթաքի Խան Նէվրուզի, Յովհաննէս Խանի, Սատօք Խանի և այլ պաշտօնէից։ Եւ եթէ յիշատակեմք թէ մասնաւոր սրահ մը, պիւֆէի վերածուած էր ուր հրաւիրելոց արք և տիկնայք կը դիմէին յաճախ, կը բաւէ հասկնալու համար թէ ներկայք որքան գոհ մեկնեցան։

Դեսպանական մարմին, օտարազգի երեւելիք, Պարսկական գաղթականութեան երեւելիք և հայ տիկնանց և արանց ճոխ բազմութիւն մը ներկայից երկու-երեք հարիւրի թիւը կը կազմէին և կը հաստատէին այն ջերմ համակրութիւնը զոր կը վայելէ Ն. Վսեմութիւն Մոհսին խան, նա մանաւանդ հայ երեւելեաց քով։ Ազգաւ հակապատկեր, պիտի ըսեն ոմանք, Եւրոպայի բարձրագոյն դասի Եւրոպական յարկի մը ուր մի քանի օր առաջ, իբր ազնուագոյն զբօսանքը, [illegible] մը նիւթ ընտրած էին հայ տիկինները ծաղրել։

* *

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 2|14 մարտ 1890

Տ.

Պատիւ ունիմ յայտ առնել Ձեր Մեծապատուութեան որ Խ. Լ. և Թ. Շամտանճեան եղբարք անուամբ կազմուած մեր ընկերութեան լուծուելէն յետոյ, խուրտավաճի (quincaillerie) ապրանաց վերաբերեալ գործերս, որպէս յանցելումն՝ իմ միակ հաշւոյս համար շարունակել ձեռնարկած եմ, մինչ ի Ղալաթիա, Մահմուտիյէ Ճատտէսի թիւ 38 և ի Բիւրէքճիլէր, թիւ 48։

Լուծեալ տան առնելիքներուն հաւաքումն և պարտուց վճարումն ինձ մասնաւորապէս պատկանելով, կ՚աղաչեմ որ բարեհաճիք ուշադրութիւն ընծայել ԽԱՉԻԿ ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ստորագրութեանս, որ և իցէ հաշիւ ինձ հետ կարգադրելու համար։

Կը սիրեմ յուսալ որ պիտի շարունակէք պատուել զիս Ձեր վստահութեամբ որով շնորհապարտ թողած էք զիս ցարդ և կ՚աղաչեմ զՁեզ որ շնորհ ընէք նշանակել վերոյիշեալ կարգադրութիւնս, ընդունելով խորին մեծարանացս հաւաստին։ ԽԱՉԻԿ ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բաւիչէ, 15 մարտ

Փարիզի կոմսն Ամերիկայէն աստ վերադարձաւ։

Նիւ-Օրլէանս, 14

Միսիսիփի գետին յորդմամբ ծանրապէս վնասուեցան գետեզերեայ քաղաքները։

Փարիզ, 15 մարտ

Թօն խասիւ կը քննադատէ Ծերակոյտին քուէն, որ ո՛չ միայն Նախարարապետին դպաւ այլ և Ֆրանսայի քաղաքական արժանապատուութեան և ընդհանուր շահուն։ Ծերակոյտը, պաշտպան դրութեամբ կուրացեալ, վնասեց Ֆրանսայի վաճառականութեան և ընդհանուր կացութեան յԱրեւելս, և նախարարական տագնապ պատճառեց երբ մեծ փոխառութիւն մը ի հրապարակ հանել կը պատրաստուէր կառավարութիւնը։

—Ջարը ցաւակցական հեռագիր ղրկեց Փեթերսպուրկի ֆրանսական դեսպան Պ. տը Լապուլէի, իւր կնոջ մահուան առթիւ։

Լոնտոն, 15 մարտ

Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Ճէյմս Ֆէրկիւսըն յայտարարեց թէ Պերլինի Դեսպանախորհրդոյն անգլիացի պատուիրակաց տրուած հրահանգներ համաձայն են անգլ. կառավարութեան կողմէ գերման կառավարութեան հրաւիրագրոյն տրուած պատասխանին։

Փեթերսպուրկ, 15 մարտ

Պերլինի դեսպան կոմս Փաւել Շուվալով, Ջարին կողմէ ընդունուելէ յետոյ, ի Պերլին իւր պաշտօնավայրը վերադարձաւ։

Հաննա, 15 մարտ

Շաքիր փաշա, Պ. Պիլինթիի և Իպրահիմ փաշայի հետ բռած պտոյտէն վերադառնալով, խառն յանձնաժողով մը կազմեց նպաստ բաշխելու համար։ Ն. Վսեմութիւն բանտէն արձակել տուաւ Վուքոլից գիւղէն յանիրաւի բանտարկեալ եօթն քրիստոնեայներ։

Պելկրատ, 15 մարտ

Երէկ իրիկուն իտալեան գաղթականութեան պատկանող ուսանողք նուագարանաց ընկերակցութեամբ ջահագնացութիւն մ՚ըրին ի պատիւ Իտալիոյ գահաժառանգին և իտալական և սերպիական ազգային երգերն երգեցին։ Իշխանն այս առաւօտ Պուքրէշ ուղեւորեցաւ Հունգարիոյ ճամբով։

Պերլին, 15 մարտ.

Գործաւորական Դեսպանախորհուրդ. — Կայսրութեան պաշտօնաթերթն հետեւեալը կը հրատարակէ.

Բրուսիոյ առեւտրական նախարար Պ. ֆոն Պերլէփշ ընդունեց Տէրութեանց պատուիրակներն, և յանուն կայսեր շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց ներկայութեան համար։ Ըստ. Զուիցերիոյ յօժարամտութեան շնորհիւ կարելի եղաւ թէ՛ Զուիցերիոյ և թէ կայսեր խորհուրդներն իրագործել մի և նոյն Դեսպանախորհրդով։ Գործաւորական խնդիրն ընդհանուր ուշադրութիւն կը հրաւիրէ, յորմէ հետէ արհեստական մրցմունք ժողովրդեան հանդարտութիւնը կը վտանգեն։ Այս խնդրոյ լուծումը լոկ մարդասիրական պարտաւորութիւն մը չէ, այլ իմաստութեան գործ մ՚է ի պահպանութիւն Պետութեան։ Ամեն Պետութեանց յայտ մասին համաձայնման վիճակն՝ գգուշական միջոցներուն վրայ համաձայնութիւն մը հարկաւոր կ՚ընէ։ Կը յուսանք որ Դեսպանախորհուրդն յաջող ելք կ՚ունենայ, և մեծ ազդեցութիւն յառաջ կը բերէ Եւրոպիոյ վրայ։

Պ. ֆոն Պերլէփշ նախագահ ընտրեցաւ Դեսպանախորհրդոյն։

Աթէնք, 16 մարտ

Կառավարութիւնն որոշեց որ պահեստի զօրքը չպիտի մասնակցի ռազմափորձերուն, այսու ցոյց տալ ուզելով Ցունաստանի խաղաղասիրական տրամադրութիւնները։

Պրուսէլ, 16 մարտ

Հակագերեվաճառական դեսպանախորհուրդը զեկուցագիր մը ստացաւ Լէօփոլտ թագաւորէն, իբր վեհապետ Գոնկոյի պետութեան, յայտարարող թէ Դեսպանախորհրդին որոշումներն ագդուաբար ի գործ պիտի դրուին։

Սոֆիա, 16 մարտ

Իտալիոյ գործակատար Սոննազ կոմսն, իտալական դեր-հիւպատոսին ընկերակցութեամբ, յառաջիկայ երեքշաբթի Ռուսճուք պիտի երթայ ընդառաջ Իտալիոյ Գահաժառանգ Իշխանին, որ Պուլկարիայէն անպաշտօն կերպիւ պիտի անցնի՝ Սոլէնձոյի կոմս անուամբ։ Ֆերտինանտ իշխանին վակոնը Իտալիոյ Գահաժառանգին տրամադրութեան ներքեւ դրուեցաւ Ռուսճուք-Վառնայի ճամբուն համար. ընթրիքը պիտի տրուի վակոնին մէջ։ Իտալիոյ Գահաժառանգին խնդրանօք, զոր Սոննազ կոմսն հաղորդեց, պաշտօնական ընդունելութիւն չպիտի ըլլայ։ Ի Ռուսճուք Իշխանին ընդ առաջ պիտի երթան քաղաքապետն, հաւանօրէն նաեւ Պ. Ստամպուլոֆ, և Ֆերտինանտ իշխանին թիկնապահներէն մին։

—Բլեմանդին իշխանուհին Փիլիպէ գնաց, ուր պիտի մնայ ժամանակ մը։ Ֆերտինանտ իշխանը, նախարարք և բարձրաստիճան պաշտօնատարք իշխանուհւոյն ընկերացան մինչեւ կայարանը։

Վիեննա, 16 մարտ

Լէնտըրպանք դրամատան վարչական խորհուրդը պիտի առաջարկէ 14 ֆիորինի շահաբաժին մը, այսինքն դրամագլխին վրայ 7%։

—Թուրնօ-Սեվերինոյէն վար Դանուբի վրայ նաւարկութիւնը պիտի վերսկսի մարտ 17ին։

Պրուսէլ, 16 մարտ

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բերան Նօ— լրագիրը կ՚ըսէ թէ Գերմանիոյ կայսր կեսարութեան կը միտի՝ ժողովրդեան գերիշխանութեանը յենլով փոխանակ աստուածային իրաւանց։—Նոյն լրագիրը կը գուշակէ թէ Պուլկարիոյ Նախարարապետ Պ. Ստամպուլոֆի անկումը մօտալուտ է։

Փէշթա, 16 մարտ

Պաշտօնական Օրագիրը կը հրատարակէ ամբողջ նախարարութեան հրաժարականը։ Ցետոյ կը հրատարակէ Թագաւոր-Կայսեր ինքնագիր նամակն առ Պ. Թիսա, որով Վեհապետը եռանդագին և շնորհալի խօսքերով շնորհակալութիւն կը յայտնէ առ Պ. Թիսա՝ իւր 15 ամեայ ծառայութեանց համար, այնչափ դժուարին պարագայից մէջ։ Կայսրը յոյս կը յայտնէ որ Պ. Թիսա պիտի շարունակէ իւր թանկագին ծառայութիւնները մատուցանել առ Վեհապետն և առ երկիրն։ Ուրիշ ինքնագիր նամակաւ մը, Ցուլիոս Սաբարի կոմսը նախարարապետ կ՚անուանուի։

Պելկրատ, 16 մարտ

Միլան թագաւորին մօտերս աստ գալու զրոյցներուն վրայ որոշ բան մը չգիտցուիր ցարդ։

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Փարիզ, 16 մարտ

Նորընտիր նախարարապետ Պ. տը Ֆրէսինէ նորակազմ նախարարութիւնն երէկ ներկայացուց Հանրապետութեան Նախագահին։

Պ. տը Ֆրէսինէ նախարարապետութեան հետ կը ստանձնէ պատերազմական գործոց նախարարութիւնը։

Պ. Քոնսթան՝ ներքին գործոց նախ.

Պ. Ռուվիէ՝ ելմտական գործոց.

Պ. Պուռժուա՝ հանրային կրթութեան նախարար անուանուած են։

Կ՚ըսուի թէ նորակազմ վարչութիւնն հաշտարար քաղաքականութեան մը պիտի հետեւի, և կը գուշակուի թէ լաւ ընդունելութիւն պիտի գտնէ հանրապետական մեծամասնութենէն։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պուքրէշ, 16 մարտ

Իտալիոյ Գահաժառանգ իշխանն այս առաւօտ աստ հասաւ ժամ 10ին։ Իտալական դեսպանն, իտալական գաղթականութեան մէկ քանի պատուիրակաց ընկերակցութեամբ, ընդ առաջ գնաց Իշխանին, զոր կայարանին մէջ ընդունեցին Կարոլ թագաւորն և Ռումանիոյ գահաժառանգ իշխանը։ Իտալիոյ գահաժառանգը, Ռումանիոյ գահաժառանգին հետ, անմիջապէս գնաց Օդէլ տիւ Պուլվար. կայարանէն մինչեւ օթեւանը, ճամբուն վրայ, խուռն ամբոխ մը կ՚ողջունէր արքայազուն հիւրը։ Միջօրէին, Իտալիոյ գահաժառանգը փոխադարձ այցելութեան գնաց Ն. Վեհափառութեանց, որոց հետ ճաշեց։ Ընթրիքը տեղի ունեցաւ արքայական պալատան մէջ. 30 անձինք հրաւիրեալ էին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 5 մարտ

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պահպայի)		110
3 » » (վճարկին)		109 3/8
3 » Բարիզի (պահպայի)		22 90
3 » » (վճարկին)		22 97 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մեծ. Դ. Սէրի		20 19
Պօրսային դրսուելէն վերջը	» Գ. Կ	19 37 1/2
Բէրայի մէջ	» » »	— —
Առաւօտուն բացուելուն	» » »	20 1
Կէս օրին	» » »	20 4

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ		49 6
Այս առաւօտ	Գ. Կ.	47 10
Կէս օր	» »	47 23

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	— —
»	B. »	— —
»	C. » Գ. Կ.	20 10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 27
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	8 27
Պանք տը Գօնս.	» »	7 13
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 33
Թրամուէյ	» »	477 1/2
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	74 50
Օլիմբաւոն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավիրօտի	Գ. Կ.	120

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 24
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Իմփէրիալ		90 10
Ֆլորին		51 10
Ռուսլի Թղթադրամ	»	8 32
» արծաթ	»	76 20
Մեճ. արծաթ (տառը)	»	108 23
Վէնէտ	»	103 20
Հինդնոց	»	103 20
Մէթալիք	»	101
Թախթինէ	»	9 15

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 15 Մարտ, ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	88 65
» » 4 1/2 %	105 92 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 30
…անեան երկաթուղի	74 50
» Րէժիի բաժնեթուղթ	531 25(*)
Պանք Օթօման	544
Քրէտի Լիօնէ	723 75
Իտալական Ռանթ 5 %	92 40
Հելլենական 5 %	460
Բրիօրիթէ Թիւրք	486 25
Եգիպտական միացեալ	479 87 1/2
Պանք տը Բարի	787 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	425
Սուէզի ջրանցք	2316 25
Սպանիական արտաքին	73 11/16
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2

Լոնտոն, 15 Մարտ, ժամ— վայր — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 7/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	18 1/16
» » » Ա	40 5/8
» » » Բ	24 13/16
» » » Գ	18 1/4
Փոխառութիւն 1877	102 3/4
Պանք Օթօման	11 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	94 13/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	105 1/8
Տայրա Սանիէ	84 5/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	104 1/2
Հելլենական 5 %	90
Մօնօբոլ »	75 1/4
Ռուսական 1889	94 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 2

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 15 Մարտ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	88 73
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	18 32 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	74 62 1/2
Եգիպտական միացեալ	479 37 1/2

Վիեննա, 15 Մարտ, ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	36
» Րէժիի բաժնեթուղթ	114 25
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 80

Պերլին, 15 Մարտ, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 42 1/2
Ռուսլ թղթադրամ	221 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	83 20
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 95

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԵՐԶՆԿԱՅ. Թ. Ս.—Ձեր նամակները չէին հասած, կ՚երեւի թէ այլոց միջոցաւ ուղղած էք և ոչ ուղղակի խմբագրութեանս։ Հաճեցէք վերամտեալ պարտքերնիդ վճարել։

ԹԱՄԶԱՐԱՅ. Ա. Բ. Խ.—Ձեր թերթերը Շ. Գարահիսար կը ղրկուին։ Արձագանքի պատկերազարդ թիւերէն դեռ չստացանք, կրնաք ուղղակի գրել ի Թիֆլիզ։

ՕՐՏՈՒ. Ե. Հ.—Բաժանորդագինն ստացանք, թերթերը կը ղրկուին։

ԱՏԱՊԱԶԱՐ. Պ. Տ. Ն. Ձեր նամակին ամփոփումը կը հրատարակենք իբր լուր։

ՎԱՆ. Ն. Յ. Ձեր նամակը չհրատարակուիր. այդ տեսակ նիւթոց վրայ խորհրդածութիւններ չենք կրնար հրատարակել. տեղական լուրեր հաղորդեցէք։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԴԱՒՐԷԺ, 10 փետր.

Այս տարի Ս. Վարդանանց տօնին Դաւրէժ գտնուելով, ներկայ գտնուեցայ թէ յ՚եկեղեցւոջ եւ թէ ի վարժարան եղած հանդիսին։ Սոյն հանդէսք կարի նշանաւոր տպաւորութիւն մը յառաջ բերելով իմ վերայ, փափաքեցայ սոյն հանդիսից նկարագրութիւնն հրապարակել։

Սրբոց Վարդանանց տօնին առաւօտուն խուռն բազմութիւն հաւաքուած էր Դաւրէժի Լիլավայ կոչուած Հայոց թաղին եկեղեցին. յետ հանդիսաւոր Ս. Պատարագի Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի յիշատակ ազայ Ցարութիւն Թումանեանցի, յետ որոյ Առաջնորդական Առաջ. Տեր. Ստեփաննոս եպիսկոպոս Մըխիթարեանց մի համառօտ քարոզ խօսեցաւ աւուր պատշաճի. Ն. Սրբազնութիւն իւր պերճաբան եւ վառվռուն ոճով գեղեցիկ ներբողեց Ս. Վարդանանց անմահ յիշատակն, այսու խրախուսելով եւ յորդորելով իւր ժողովուրդն ի սէր և ի միաբանութիւն ըստ բանին Եղիշէի։

Հոգեհանգստեան պաշտօնն աւարտելէն յետոյ առաջնորդուեցանք եկեղեցւոյ հանդէպ նորակառոյց վարժարանը։ Այս վարժարանը, երկյարկ հոյակապ շէնք մըն է նոր աւարտած, զոր բարեյիշատակ ազայ Ցարութիւն Թումանեանց իւր կենդանութեան սկսած և յետ իւր մահուան նորին հարազատ եղբարք Թումանեանք իւրեանց հօր սկսած ազգաշէն գործն շարունակելով, նոր աւարտած և բարեպատեհ առթիւ Սրբոց Վարդանանց տօնին վարժարանի օրհնութեան հանդէսը պիտի կատարուէր, վարժատան մեծ սրահին ճակատն վայելուչ կերպիւ զարդարուած էր Ռուսաց կայսեր եւ Պարսից շահին նաեւ Ս. Վարդանայ մեծադիր պատկերներով, որոց ի միջի գեղահիւս ժապաւէնօք և վերտառութեամբք բոլորուած, կար վարժատան հիմնադիր բարեյիշատակ ազա Ցարութիւն Թումանեանցի նկարն, այր արդարեւ պարթեւ եւ հոյակապ սրտով ու մարմնով։ Վարժարանի օրհնութեան հանդէսէն եւ դպրաց ազգային երգերէն յետոյ, ճառեր արտասանուեցան երկու յարգելի անձանց կողմէ որոնք Ս. Վարդանանց պանծալի յիշատակութենէն յետոյ, թուելով Թումանեանց գերդաստանին մինչեւ ցարդ թէ ի Պարսկաստանում եւ թէ այլուր գործած բարերարութիւններն, շատ իրաւամբ կը հռչակէին զԹումանեանս ի շարս ազգային բարերարաց. այս ճառախօսութիւններէն յետոյ Մահտեսի ազայ Սիմոն Թումանեանց, յոյժ ազնիւ, հեզահամբոյր ու պատուական անձնաւորութիւն մը, եղբայր և պետ համանուն առաջնակարգ վաճառականական տան, յոտին կանգնեցաւ եւ իւր խօսքն Գեր. Սրբազան Հօր ուղղելով, յայտնեց թէ՝ բացի վարժատան շինութեան ծախքէն (որոյ համար 2000 թումէնի չափ ծախք եղած է) փափաքելով որ վարժարանին նիւթական ապագան եւս ապահովուի ըստ կարելւոյն, 350 թումէն եւս կը նուիրեն ի յիշատակ իւր եւ իւր եղբօր վաղամեռիկ մանկանց, պայմանաւ որ սոյն գումարին տոկոսիքը աղքատ մանուկներ ուսանին. բոլոր հանդիսականք ի լուր այս կրկնակի վեհանձնութեան յոյժ զգածեալ էին. Ն. Գեր. Սրբազնութիւնը առիթէն օգուտ քաղելով առաջարկեց հանգանակութիւն բանալ նորաշէն վարժարանին նիւթականը ապահովելու նպատակաւ. շատ ուրախ եղայ տեսնելով որ Լիլավայի պատուարժան թաղեցիք Սրբազանին յորդորներէն եւ ազնիւ Թումանեանց բարի օրինակէն քաջալերեալ, կարգաւ եկան իրենց նուէրը արձանագրել հանգանակութեան տետրին մէջ, եւ գրեթէ կէս ժամուան մէջ 1780 թումէնի (գրեթէ 150 օսմ. ոսկի) պատկառելի գումարն հանգանակուեցաւ միմիայն Լիլավայի հոն ներկայ եղող թաղեցիներէն. սոյն գումարն պիտի կրկնապատկի անշուշտ նկատելով որ թաղեցւոց փոքրագոյն մասը միայն ներկայ էր ի վարժատան։

Վարժատան հանդէսէն յետոյ յատուկ հրաւիրեալք առաջնորդուեցան Թումանեանց փեսայ Պ. Մկրտիչ Ցակովբեանցի բնակարանն, ուր ճաշ տրուեցաւ 40-50 հրաւիրելոց. սեղանն յոյժ ոգեւորեալ էր, հետզհետէ բաժակներ պարպուեցան Առաջնորդ Ս. Հօր բազմարդիւն կենաց, յետոյ յաջորդաբար Դաւրէժու անմոռանալի Բարերարին Ազա Ցարութիւն Թումանեանցի յիշատակին, յետոյ Նորին հարազատ Ազնուաշուք Թումանեանց Եղբարց, Լիլավայի ժրաջան Հոգաբարձուաց, նաեւ ըստ կարգին բոլոր հրաւիրելոց կենաց։ Ճաշին ներկայ էին նաեւ բժիշկ Պ. Պապաեանց և մի ռուսական լրագրի ռուս թղթակիցը. Պ. Պապաեանց Ռուս կառավարութեան կողմէ այցելութեան ելած էր Պարսկաստանի բոլոր քաղաքները քոլերայ ըլլալը կամ չըլլալն ստուգելու համար. Պ. Պապաեանց համակրելի և եռանդուն անձնաւորութիւն մըն է։

Ճաշը 2 ժամու չափ տեւեց, յորում Մըխիթարեանց Սրբազան իւրեն սովորական եղող զուարթուն և յոյժ համակրելի բնաւորութեամբը գողտրիկ խօսքեր, հայրական քաղցր ժպիտներ սփռելով յաճախ և յաճախ կ՚ոգեւորէր սեղանը. հոս տեղն է յիշել որ Առաջնորդական՝ ինքզինք բարեբաղդ պէտք է համարի Գեր. Մխիթարեանց Սրբազանին նման հովուապետ մը ունենալուն, Նորին Սրբազնութիւն (առանց չափազանցութեան խօսելու) իւր եկեղեցական բարձր կոչման և ներկայ պաշտօնին համապատասխանող բոլոր ընտիր յատկութեանց տէր ըլլալով, ըստ ամենայնի կարող եւ գիտակ է ազգային, հոգեւորական եւ քաղաքական ժամանակին բազմատեսակ դժուարին պահանջմանց։

Այս հանդիսից համառօտ նկարագրութիւնն ընելուս նպատակն ուրիշ բան չէր բայց եթէ հռչակելով բոլոր Հայութեան Թումանեանց Ազնուաշուք Եղբարց ազգօգուտ բարերարութիւնները, զայնս բարի օրինակ հանդիսացնել նոցա՝ որոց սիրտերն անզգայ եւ քսակները լիք են։

* * *

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ փետրուար ամսոյ նուիրատուաց անուանքը։

Բարեգութ Տեարք և Ազնուասիրտ Տիկնայք.

Ի Մարսիլիա բնակեալ տիկին Վարդուհի Յ. Թիւրապեան, հագերոյթի մը համար 2280 ղրուշ։ Ի Զմիւռնիա Նազիլլի ազգայիններէ Մ. Մանուկ Սարգիսեան՝ ձեռամբ Կեսարացի Յակոբ Մէլէմէթճեանի 1080. Բարսեղ Սիւզմէեան, 540. բարեպաշտ ոմանք, 378. Պօղոս Մանուէլեան և Աստուր Համամճեան, 300. Ի. Պալատ Գինեպան Սինէմ Պէրպէրեանի կրպակին մէջ հաւաքեալ, 200. բարեսէր ոմն, 108. Ռուբէն Փափազեան 60. Զենոբ Գալփաքճեան, 55. Յովհաննէս Յակոբեան, 54. Մհի. Համբարձում Գրիգորեան խնդրոյ մը առթիւ ձեռամբ Օննիկ Անտօնեանի, 40. Լեւոն Թէրզեան, 40. Ագհիսարցի Յովհաննէս Մակարեան, 27. Ստեփան Ց. Էպէեան, 20. Կեսարացի Տիկին Տամատեան, 20. Բարեսէր ոմն ձեռամբ Բարթիկ Մնտիկեանի, 20. Բէշտաշ Օհան, 20. Յակոբ Մարտիկեան, 20. Գրիգոր Արշակեան, 20. Խաչատուր Մագլըմեան, 20. Պետրոս Քիւչիւք Յակոբեան, 10. Սիվրիհիսարցի Ցարութիւն Գալփաքճեան, 10. Յովակիմ Էնֆիյէճեան, 10. Ագհիսարցի Մուրատ Պարոնեան, 5. Գումար 5337 ղրշ։

Մարսուանի բարեսէր ազգայիններէն հաւաքեալ ձեռամբ Գեր. Պատրիարքական Փոխանորդ Ս. Հօր՝ 50 ծրար Մանիսայի կերպաս։ Պանտրմայի բարեսէր ազգայիններէ նախաձեռնութեամբ եւ ջանիւք տեղւոյն պատ. Թաղ. Խորհրդոյ՝ 260 հոխա ձաւար, 205 հոխայ լուբիա։ Կեսարացի Յակոբ Գույումճեան՝ 15 հոխայ պամեայ Ամասիոյ, Կիւլէսէրեան Եղբարք՝ 250 զոյգ խավլու (թիւլիւ), ըԶմիւռնիա բնակեալ Սահակ Աւետիքեան՝ 48 եարտա քաղիք, Վռամշապուհ Մանուկեան՝ 4 հոխա թայն, Մկրտիչ Տէր Աթանասեան՝ 12 զոյգ թիրէ գուլպա, Յովհաննէս Կիւլպէնկեան՝ 21 խանթար յարդ, Տօքթ. Գ. Տօպրաշեան՝ 1 օրինակ Բժշկ.։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգային Հիւանդանոցի

Ատենադպիր — Տ. ԿԻՒՄԻՒՇԿԷՐՏԱՆ
Ատենապետ — ՄԻՒՐ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Վարչական խորհրդոյ որոշմամբ և կազմական կանոնագրի 32րդ և 33րդ յօդուածներու համաձայն, Բաժնետէրաց սովորական Ընդհանուր ժողովն ի նիստ հրաւիրեալ է մարտ 15/27 հինգշաբթի օր, միջօրէէ յետոյ ժամ 2ին ի Կեդրոնատեղին ընկերութեան, Սաաթճըլար խան, Բէրչէմպէ բազար։

Տասը բաժին ունեցող բաժնետէրք, որք կը փափաքին ներկայ գտնուիլ սոյն ժողովին, պարտին գումարումէն տասն օր առաջ իրենց բաժինն յանձնել Ընկերութեան Սնտուկին, իսկ օտարաշխարհ բաժնետէրք առ Պ. Ժ. Գամոնտօ և Ընկ. ի Բարիզ, 31, Լաֆայէթ փողոց (37րդ յօդուած կազմ. կանոնագրի։)

Օրակարգը որոշուած է հետեւեալ կերպով։

1. Վաւերացումն 1889 դեկտեմբեր 31ին փակուած Հաշուոց, Հաշուեկշռոց և Տոմարաց։
2. Առաջարկութիւն Վարչական Խորհրդոյ՝ շահերուն յաւելեալ մասը յատկացնելու բաժիններու ջնջման, վճակահանութեան միջոցաւ։
3. Հաշուեքննիչներուն նամակն, որով կը խնդրեն իրենց վարձատրութիւնը։
4. Երկու անդամներ ընտրել փոխանակ Վարչական Խորհրդոյ երկու անդամոց որք կ՚ելլեն, կազմ. կանոնագրի 18րդ յօդուածին համաձայն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 13|25 փետր. 3—3

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցուի 5% Բրիօրիթէի օսմանեան պարտատոմսից տէրերուն թէ թիւ 16 կտրոնը և վերջին վիճակահանութեան մէջ ելած պարտատոմսերը պիտի վճարուին օսմանեան կայսերական Պանքային Պոլսոյ ճիւղէն, Թարաքճըլար փողոց, 1890 մարտ 1 13էն սկսեալ։

Կտրոններուն և պարտատոմսերուն հետ պէտք է գտնուի թուական պարտքօ մը և պիտի ընդունուին ամեն երեքշաբթի և շաբաթ օրերը։

Կ. Պոլիս, 13 մարտ 1890 3—4

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Վարչական խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. Հանր. Պարտուց բաժնետէրաց թէ, 1880 դեկտեմբեր 8|20ի կայսերական հրովարտակին Ե. յօդուածին Ե. հատուածին համաձայն, վեց տարուան մէջ չգանձուած բոլոր կտրոնները պիտի ջնջուին՝ իրենց պայմանաժամին լրումէն սկսեալ։

Հետեւաբար, 1884 մարտ 1|13ի և սեպտեմբեր 1|13քի բոլոր կտրոններն, որք չգանձուին մինչեւ 1|13 մարտ և 1|13 սեպտեմբեր 1890, Օսմ. Հանր. պարտուց պիտի մնան։ 147

Կ. Պոլիս, 22 յուն. 1890 5—15

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Օսմ. Հանրային Պարտուց Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամարուծական կայարանին դասընթացներուն հետեւելու փափաք ունեցող անձանց թէ յիշեալ կայարանին բացումը տեղի պիտի ունենայ 1890 ապրիլ 4|16ին։

Այդ դասընթացքներուն հետեւելու փափաք ունեցող երիտասարդները պարտին յիշեալ թուականէն առաջ իրենց խնդիրքն ուղղել Պրուսայի Շերամարուծական կայարանին, և, հաստատութեան բացման օրը, Կայարանին տնօրէնութեան ներկայանալ։

Կը ծանուցուի նաեւ Բ. տարւոյ աշակերտներուն թէ պարտին ներկայ գտնուիլ կայարանին բացմանը, 1890 ապրիլ 4|16ի որոշեալ օրը։

Կ. Պոլիս, 3|15 փետր. 1890 3—3

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ ՄՈԳՈՒԹԵԱՆ

Հեղինակ

Յովհ. Դասարճեան և Յովհ. Գազանճեան

Բովանդակութիւն

Երեւակայութիւն.— Երազ.—Երեւմունք մոգական.—Հեռատեսութիւն և ծածկատեսութիւն.—Տեսիլք առ աչօք.—Նախազգացում.—Գուշակութիւն.—Կենդանային Մագնիսականութիւն.—Ակնհարութիւն եւ այլն.

Սոյն գիրքն որ 432 մեծադիր երեսներէ բաղկացեալ է, իւր արտաքոյ կարգի հետաքրքրական, հմտալից եւ օգտակար պարունակութեամբն ամեն կարգի անհատից համար ընթերցանութեան մասնաւորապէս արժանի գիրք մ՚է. գինն է 15 ղրշ.

Կը ծախուի [illegible] ջրավաճառ Պօղոս աղայի եւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով։

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս, Պաշճէ-Գափու ջրավաճառ Աղամալեան Յակոբ աղայի խանութը։ 286 7—12

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՍԱՆՍ ՏԸ ՐԱՑԹԷՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վկայեալ Ամստերտամի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Չարշի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ՚ընդունի միջօրէի ժամ 1էն 2, ըստ Եւրոպացւոց. երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 54

50 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Օ Պրուսասան, 94, Եիւքսէք Գալտըրըմ, Վոյվոտայի դիմաց

Ձմրան համար արանց եւ տղայոց վերարկուներու և զգեստներու ահագին մթերք, 50% տարբերութեամբ ուրիշ խանութներէն։	Ղրշ.
Ձմրան գծաւոր բանդալօն, ընտիր ձեւ և կարուածք	45
Պատրաստ Ռօպ տը շամպր, արտասովոր գին	90
Պաշտօնական զգեստ, ռըտէնկօդ, բանդալօն և ժիլէ՝ Սըտանի կերպասէ	240
Բուն թիֆթիքէ բալդօ, ամբողջ բոլորը, մինչեւ հիմա չտեսնուած գին	210
Գաստոր բալդօ մէջը սադէն կամ ֆլանէլ, Սըտանի կերպաս, չլսուած գին	170
Ֆրիզէ բալդօ ամբողջ բոլորը, սքանչելի ձեւ	160
Բոլերին բալդօ գեղեցիկ չըվիշէ, ամբողջ բոլորը, ոչինչ գին	120
Եյլպեօֆի կերպասէ բանդալօն ամբողջ բոլորը	60
Ռուսլէի կերպասէ բանդալօն շատ վայելչաձեւ	70
Ձմրան բալդօ, մէջը ֆլանէլ, ամբողջ բոլորը	115

Ահագին մթերք տիկնանց և օրիորդաց վերարկուներու և մեկնոցներու։—Օ Պրուսասան վաճառատունը նոր միջոցներ ձեռք առած է, որով կարող է գաւառներն ալ ղրկել խնդրուած ապրանքները։ (1)

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 **"ՖԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու-թեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 6

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյ, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889	»	5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » »	»	12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակաղնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ ի Պոլիս

ՖՐԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆրանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւոց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած ծանրոցներ, արժէքաւոր նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակաղնօք։ Այս նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պաղչէ-Գափու, Խօւկիատիս խան. 11

ԾԱՆՕԹ.—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատէրք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԻՐԱՄԲԻՐԻ

Րումէլի խաթադըսը.
Եսկի շեհիր վէ հավալիսի գըմըրւ-ճըգ խաթագը.
Անատոլու խաթագըսը.
Օտէսա խաթագըսը.
Հինտ Թապիր օլունուր խաչ Թուղ-լը էօքիւզ վէ ինէկ կէօնի.
Խաչ Թուղը Եվրոփա կէօնի.
Թուղը գուրու Գայսէրի կէօնի.
Թուղը գուրու տանա կէօնի.
Թուղը գուրու Իզմիր կէօնի.
Իզմիր քեօսելէսի.

Ֆէս վէ Իզմիր ֆապրիգալի հիւ-մայունլէրիլէ Պէյքօզ տապաղխանէսի-նէ 1306 սէնէսինաէ լիւզումի օլուպ պալատէ մուհարրէր էշեանըն միւնա-գասալէրի իճրա օլունաճաղընտան ի-թասընա Թալիպ օլանլարըն իլանը ա-խիրէ գատար պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

1 մարտ 1890 362
Նօ. 1 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԻՐԱՄԲԻՐԻ

Էվվէլճէ իլան գըլընմըշ օլան էրպ-ի մաւէն քեօմիւրլէրինին պէհէր ճէտիտ գանթարը օն իւչ ղուրուշ օթուզ փարատա Թալիպի էօհտէսինաէ օլուպ, մարթը րումինին եէտինճի չէհարշէն-պիհ կիւնը Թէքրար պիլ միւնագասա գարարը գաթիի վիրիլէճէկի վէ իր-թէսի կիւնի նիւզոէ պէչ Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղը ճիհէթիլէ իթա-սընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէ-րասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլ-մէլէրի իլան օլունուր.

1 մարտ 1890 363
Նօ. 2 3—3

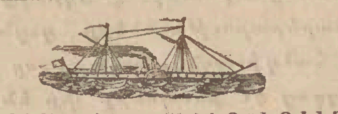

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլէյի և Բօնէյի միջև կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սէյնի որ պիտի մեկնի մարտ 18ին։

Բարից-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 300 Ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղևոր և ապրանք ուղևորութեան

Նաւուղեքի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՕՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14
371

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

Նուրը Օսմանիէ մզկիթի դիմաց, չուկային դուռ Թիւ 19, և դարձեալ նոյն փողոցին մէջ քիչ մը վերօք իւր մասնաճիւղն Թիւ 5.

Պատիւ ունիմք ծանուցանել, մեր յարգոյ յաճախորդաց Թէ Թօղ չխարուին, ներկայիս իւր ժողովրդեան օգտակար լինելու պատրաստակ, կօշկակարաց ոմանց բրած ծանուցումներին՝ որք կօշկաց աժան վաճառումն մը կը յայտարարեն. պէտք է գիտնալ Թէ երբեք և ոչ մի արհեստաւոր արժէքաւոր լաւ ապրանք մը, չկրնար վաճառել իւր արժէքէն պակաս, և ոչ մի պարագայի մէջ, ուստի երբ մեր պատուարժան յաճախորդք, աժան կօշիկ գնել կ'ուզեն մենք ալ կրնամք նոյն վաճառած միևնոյն գներով, միևնոյն Ֆրանսական ապրանքները կօշիկի վերածել, և վաճառել սա միայն գեխուցանելով. ըստ Թրքական առածին Թէ, «հէր տիւքեան քէնտի քիրասը իլէն». ուստի Թօղ չխարուի, և ո՛չ մէկը Թէ Օսմ. ոսկին 95 գրուշի կրնամ գնել, վասն զի նա միշտ 108 և երբեմն ալ բան մը աւելի կ'արժէ. զօրաւոր փաստ մ'ալ սա է Թէ՝ մինչև Ֆրանսական բնաւր ապրանքներ 1 կամ 2 և կամ 5 առ 100 յաւելում գտած են՝ ինչպէ՞ս չինուածն 30 առ 100 զեղչով կը ծախուի՝ երբ նա ըստ առաջնոյն լաւ պատրաստուած լինի. իրաց այս վիճակին մէջ որոնք որ չուզեն հաւատ ընծայել, իբր փորձ Թող գնեն մէկ մէկ զոյգ և հասկնալով, գնահատեն բնաւր ապրանաց ճշմարիտ արժէքն և քաջալերեն ճշմարիտ և բանգէտ արհեստաւորներն։

Ձեզ կրնար ուրանալ Թէ՝ ասկէ 10—15 տարի յառաջ, Հայոց մէջ երեւելի և արհեստաւոր կօշկակար մը չկար մինչև այսօր, հրապարակի վրայ կան հայ կօշկակարներ, որք պանծանօք կրնամ ըսել Թէ գերազանցած են օտար ազգի կօշկակարներն, նա մանաւանդ Ցայներն որոնց յառաջացած կը համարուէր սոյն արհեստն՝ ուստի կը հրաւիրեմք հայ երիտասարդութիւնը ակնարկ մը նետել կօշկակարաց դասուն վրայ և փորձով հաստատել Թէ հայ կօշկակարք կրնան մրցիլ յունաց հետ, և յետ խմբատասիրելոյ ջանալ քաջալերել իւր ազգի արհեստաւորներն, որպէս զի սոքա ևս աշխատին աւելի ևս ծաղկեցնել արհեստն, և նոր արհեստի դիմող երիտասարդաց կենդանի տիպարներ ըլլան։ Վաճառատանս մէջ կան, և կը պատրաստուին արանց և կանանց համար ամէն տեսակ կօշիկներ չափաւոր գներով։ 313 6—13

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիշ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու Թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ չէզը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Ներկ չէ, և ամենևին զեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես Թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր տիկին Ս. Ա. Ալլէնի Աշխարհահռչակ մազ. նորոգողէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row).

Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ խղաքործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Պոլսոյ վաճառուի մ. և Ն. Քանչիւք եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Խոմոն Քարաւանա, Ղալաթիա, Նիւսէք Քալարրըմ 95 և 97. Քիւչիւքեան եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Եէնի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իպիտոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428։ 16

Օ ԲՐՕԿՐԷ

ԱՌԱՋԻՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ դրանց, պատուհաններու, փեղկերու, կաղնիէ բարձ տախտակամածներու, բարձ վերներու եւ այլ ատաղձագործական շինութեանց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԷՇԻՔԹԱՇ, ԱՃԻՃԻՑԷ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21, 22, 23

Այս գործարանի մէջ կը պատրաստուին կակուղ ու կարծր չոր փայտէրէ ամէն տեսակ շինութիւնք Թէ՛ փոքր և Թէ մեծ քանակութեամբ։ Նոյնպէս զօրանոցներու, հիւանդանոցներու, վարժարանաց և խանութներու ներքին ու արտաքին ատաղձեայ ամէն տեսակ վարդապանքներն, ինչպէս նաև մեքենայով կատարուելիք ամէն տեսակ ատաղձեայ գործեր։ Դաւաճնիքէ եղած յանձնարարութիւնք ևս կ'ընդունուին։

Այս գործարան կը պատրաստէ նաև սատափէ, պղնձէ և քանդակեալ զարդու կարասիներ, չարժուն շրջէ թէքչեր, բարամբաւոր մեծ սանդուղներ և մեծ փողոցի դռներ։

Սոյն գործարանը դիմողք մեծապէս գոհ պիտի ըլլան, որովհետև յիշեալ գործարանը մեքենայներու շնորհիւ մեծ դիւրութիւններ ունի։

ԱՐԱԳ, ԱԺԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ 319

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է Թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ գժուարամարսութիւնը, ջղային եւ արտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը վասեցունէ կենսական ոյժերու ո և է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառաէ։

Ջղային տկարութեան եւ սաստ հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն եւ տխրութիւնք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, Ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առողջ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Անսրժահամ է, կը զօէ եւ կը շօխայնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մ' կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեւնուի զօր ծածկուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելումը եւ կորութեան եւ քաջորութեան զգացմամբ մը զոր վարժութիւնն հիւանդը չատոց ի վեր կ... էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակսի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակեալ է մին շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England ... փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

65

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պաշխամճըն քով, կայարան Թրամուէյից, 95 եւ 97։

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ եւ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858 ին

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 86,699,951,29.
Ամբողջութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921,35.

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչեւ 41 ½ % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ. Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 291,70 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և սա իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ, ասկէ զատ պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց 320,30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Մանկանց օժտին համար ապահովագրելոց շահուց մասն եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 34,12 % և 41 ½ %։ Այսպէս ապահովագրեալ 1000 Ֆրանքին վրայ, 415 Ֆրանքի շահաբաժին տուած են վերջին բաշխումէն.

Զինքն մ'ցանակի մը միջոցաւ կարելի է երաշխաւորել նաև վճարուած գումարներն, եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհ. Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ,

Գրասենեակք, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՏԼԷՐ 26

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211. Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց Թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին Թէ՛ արանց և Թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձևութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետևեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պօթին կալոշ	դրշ.	95
Պօթին	»	67
Մույկ	»	150
Սկարբին	»	52
Պալատական կալօշ	դրշ.	45
Կանանց մուճակ	»	40
Կանանց սկարբին	»	45

Ինչպէս յաճախ կը տեսնուի զանազան ծանուցմանց մէջ, մեր արհեստակիցք ոմանք, սովոր են, երբ ապրանք մը աժան կը ծախուի, ըսել յաճախորդաց Թէ, շինուածքին մէջ Թերութիւն կայ. մեր Արգոյ յաճախորդք, կրնան վկայել Թէ մենք աժան և Թէ լաւ պատրաստուած գաղղիական կօշիկներ կը վաճառենք, և կրնանք վաճառել. վասն զի մենք նախնական նիւթն, ուղղակի Գաղղիայէն բերել կուտանք, և ո՛չ Թէ Մերճանէն կը գնենք այլոց նման. մենք ապրանքը գնած ատեն կը շահինք և ոչ Թէ վաճառած, հետևաբար հասարակութիւնն զգուշացնելու համար այլ ընդայլոյ հրատարակութիւններէ, կը հրաւիրենք վերստին գալ, անձամբ ստուգել, և չահդիտական տարբերութեանց չզգուիլ։ 291 6—20

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐՅԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՇԻԱԼ-ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ 89

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթական պատրաստութիւններէն։

Այս երկաթ, չատրէ հասէ յետոյ ներքև, միայն զիւրամարսելի և համովնակ ըլլալով ...

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռայները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՐՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Գոլիս

ՄՈԴԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

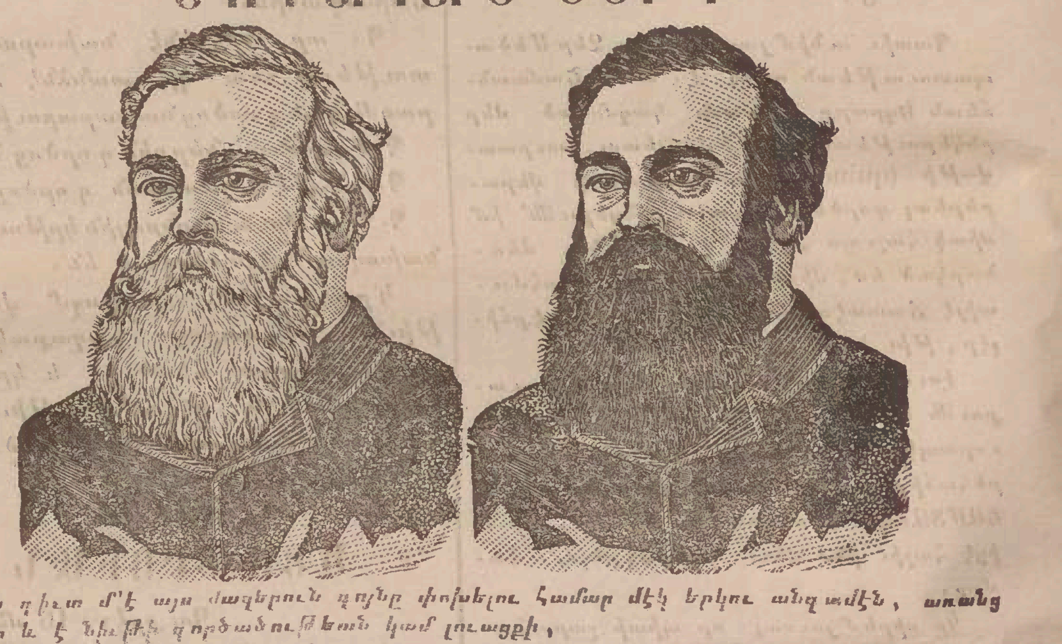

Նոր գիւտ մ'է այս մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ո և է նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Ճերմակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ Թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է Թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերև հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, Թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Արուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ սպունգի սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ Թրջած բուսնգով մը Թեթև կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը Թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը չորանայ։ Բոլոր սաչերը մէկ չըլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի Թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վերջին գէքն և ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը օճառով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ ԹեԹևապէս Թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՊԱՀԵՍՏԸ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՐՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պաշխամճըն քով, կայարան Ղալաթիա-Թիւնէլի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 63